

Kwiecień 2020 r.

Informacja o kartach płatniczych IV kwartał 2019 r.

Kwiecień 2020 r.

Informacja o kartach płatniczych IV kwartał 2019 r.

Spis treści

1. Streszczenie	1
1.1. Ogólna liczba kart	3
1.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych	4
1.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji	5
1.3.1. Karty debetowe	5
1.3.2. Karty kredytowe	6
1.3.3. Karty obciążeniowe	8
1.3.4. Karty przedpłacone	9
1.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych	9
1.5. Karty płatnicze zbliżeniowe	12
2. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych	13
2.1. Liczba transakcji	13
2.2. Wartość transakcji	15
2.3. Transakcje bezgotówkowe	17
2.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego	17
2.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych	19
2.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczym	23
3. Infrastruktura rynku kart płatniczych	26
3.1. Bankomaty	26
3.2. Akceptanci	31
3.3. Punkty handlowo-usługowe	32
3.4. Terminale POS	33
3.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (<i>cash back</i>)	33
Załącznik 1. Liczba kart płatniczych	37
Załącznik 2. Liczba transakcji kartami	38
Załącznik 3. Wartość transakcji kartami	39
Załącznik 4. Bezgotówkowe oraz gotówkowe transakcje kartami płatniczymi	40
Załącznik 5. Karty płatnicze zbliżeniowe	41
Załącznik 6. Transakcje bankomatowe oraz wypłaty sklepowe (<i>cash back</i>)	42
Załącznik 7. Rynek akceptacji kart płatniczych wg danych od agentów rozliczeniowych	43
Spis wykresów	44

1. Streszczenie

Na koniec IV kwartału 2019 r. znajdowało się na rynku polskim 42,9 mln kart płatniczych, to jest o 739 tys. kart więcej niż we wrześniu 2019 r. (co stanowi nieznaczny wzrost o 1,8%). Podstawową kategorią kart w Polsce są karty debetowe (80,2%). Łączna liczba kart debetowych wyniosła 34,4 mln szt. i zwiększyła się w ciągu kwartału o 452 tys. (wzrost o 1,3%). Drugą kategorią kart najczęściej spotykanych w Polsce są karty kredytowe (13,5%), których łączna liczba wyniosła 5,8 mln szt. Liczba kart kredytowych na przestrzeni IV kwartału 2019 r. zmniejszyła się o 42 tys. (spadek o 0,7%).

Charakterystycznym zjawiskiem obserwowanym na rynku polskim jest dalszy wzrost liczby kart zbliżeniowych. Na koniec grudnia 2019 r. w Polsce było ich 37,1 mln szt. Na przestrzeni kwartału liczba kart zwiększyła się o 907 tys. szt. Na koniec IV kwartału 2019 r. udział kart zbliżeniowych w ogólnej liczbie kart płatniczych osiągnął poziom 86,7% (w poprzednim kwartale było to 86,0%).

Według danych od banków, w IV kwartale 2019 r. odnotowano wzrost liczby oraz wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych. Przeprowadzono 1,7 mld transakcji kartami płatniczymi (wzrost o 1%) o łącznej wartości 211,0 mld zł (wzrost o 1%). W IV kwartale 2019 r. pojedyncza transakcja dokonana przy użyciu karty płatniczej wynosiła średnio 124,2 zł (w poprzednim kwartale 124,0 zł). Karta płatnicza posłużyła klientom na przestrzeni kwartału do realizacji transakcji zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych średnio 40 razy na przestrzeni kwartału (tak samo jak w poprzednim kwartale).

W IV kwartale 2019 r. przy użyciu kart przeprowadzono 1,5 mld transakcji bezgotówkowych, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 2%. Transakcje bezgotówkowe stanowiły 90,2% łącznej liczby wszystkich transakcji kartami (pozostałe 9,8% wszystkich transakcji stanowiły transakcje gotówkowe, czyli wypłaty z bankomatów, wypłaty w kasach banków lub wypłaty sklepowe (*cash back*)). Wartość transakcji bezgotówkowych wyniosła 101,5 mld zł (co stanowi wzrost o 5% w porównaniu do poprzedniego kwartału). Karta płatnicza została wykorzystana do realizacji płatności bezgotówkowych średnio 36 razy (tak jak w poprzednim kwartale). Pojedyncza płatność bezgotówkowa wynosiła średnio 66,3 zł (w poprzednim kwartale 64,3 zł).

Warto podkreślić, że liczba terminali w Polsce w ostatnich latach stale wzrasta. Od końca 2017 r. przybyło 274 tys. dodatkowych urządzeń. Na koniec grudnia 2019 r. liczba terminali POS na rynku polskim wynosiła 907 tys., czyli w kwartale przybyło 38,4 tys. nowych urządzeń, co stanowi wzrost o 4%.

Na przestrzeni IV kwartału 2019 r., liczba działających akceptantów wyposażonych w terminale POS zwiększyła się do poziomu 389,7 tys. (wzrost o 3%). Nastąpił także wzrost liczby punktów

handlowo-usługowych, które są przystosowane do akceptacji kart płatniczych. Na koniec grudnia 2019 r. punktów tego typu było 642,8 tys., czyli w porównaniu do września 2019 r. więcej o 21,5 tys. (wzrost o 3,5%).

Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Na podstawie danych pozyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych, na koniec grudnia 2019 r. w Polsce było 907 tys. terminali akceptujących instrumenty płatnicze wyposażone w funkcję zbliżeniową. Warto podkreślić, że w Polsce wszystkie dostępne na rynku terminale POS są przystosowane do obsługi kart zbliżeniowych. W IV kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej wyniosła 56 zł (w poprzednim kwartale wynosiła 53 zł).

Agenci rozliczeniowi w IV kwartale 2019 r. zrealizowali 1,5 mld transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 94,1 mld zł. W IV kwartale 2019 r. zarówno liczba, jak i wartość transakcji była większa niż w kwartale poprzednim. Odnotowano w odniesieniu do liczby wzrost o 2% oraz w odniesieniu do wartości wzrost o 5%.

Odmienną kategorią płatności bezgotówkowych obsługiwanych przez agentów rozliczeniowych są płatności w Internecie. W IV kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 33,7 mln transakcji, co w porównaniu do kwartału poprzedniego oznaczało wzrost o 18,8%. Wartość łączna transakcji w internecie opiewała na kwotę 4,0 mld zł, co w porównaniu do kwartału poprzedniego oznaczało wzrost o 11,4%.

Na koniec grudnia 2019 r. w Polsce było 22.720 bankomatów. Na przestrzeni IV kwartału 2019 r. liczba bankomatów wzrosła o 127 urządzeń (wzrost o 0,6%). Transakcji wypłat z bankomatów było w tym okresie 155,1 mln, tj. nastąpił spadek o 4,5% w porównaniu do kwartału poprzedniego. Łączna wartość wypłat wyniosła 88,9 mld zł, co w porównaniu do kwartału poprzedniego oznacza spadek o 1,9%. Dzienna liczba transakcji wypłaty gotówki przypadająca średnio na jeden bankomat wyniosła 74 transakcji (poprzednio wynosiła 78 transakcji). Wypłata w bankomacie średnio wynosiła 573 zł, czyli była wyższa niż w kwartale poprzednim (558 zł).

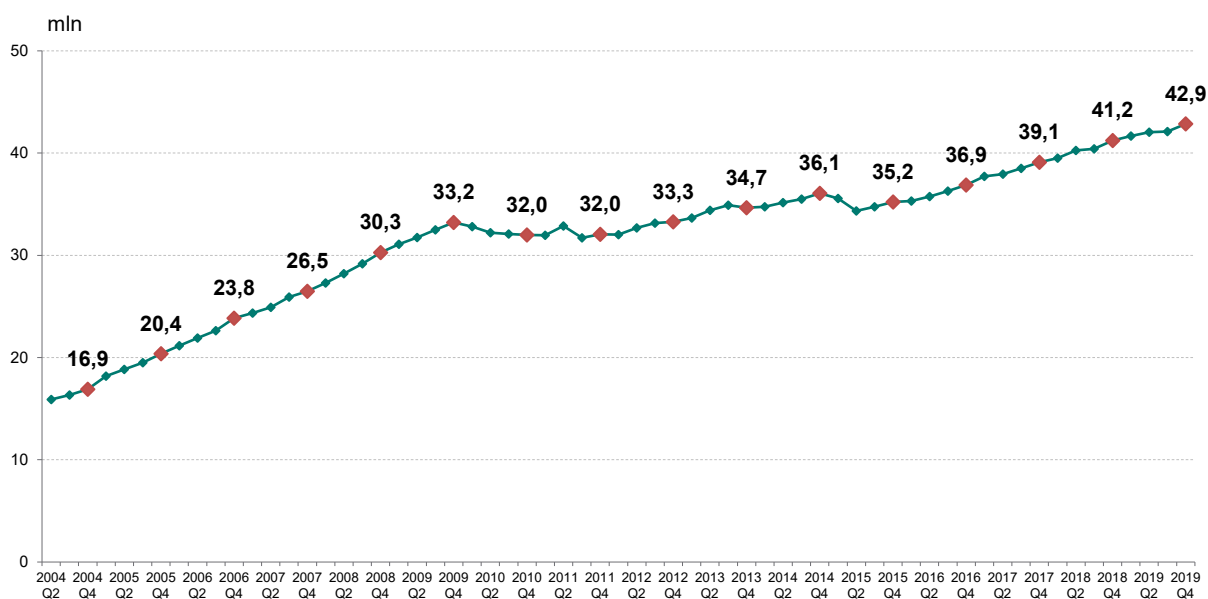
W IV kwartale 2019 r. posiadacze kart płatniczych zainicjowali o 5% mniej transakcji wypłaty sklepowej (*cash back*) w porównaniu do kwartału poprzedniego. I tak, zarejestrowano 4,9 mln takich wypłat na łączną kwotę 608 mln zł (spadek o 4%). Pojedyncza wypłata sklepowa opiewała średnio na kwotę 123 zł.

Na przestrzeni kwartału liczba placówek handlowo-usługowych, w których klienci mogli zrealizować usługę wypłaty sklepowej, zwiększyła się (po pierwszym historycznym spadku w kwartale poprzednim). Na koniec grudnia 2019 r. placówek handlowo-usługowych, oferujących usługę wypłaty sklepowej, było 236,9 tys., czyli aż o 15,8 tys. więcej niż przed trzema miesiącami (wzrost o 7%).

1.1. Ogólna liczba kart

Według danych z banków, na koniec grudnia 2019 r. na polskim rynku znajdowało się w obiegu 42,9 mln kart płatniczych, to jest o 739 tys. kart więcej niż we wrześniu 2019 r., co stanowiło wzrost o 1,8%. Obserwowana od lat tendencja wzrostowa spowodowała, iż liczba kart na przestrzeni ostatnich 15 lat wzrosła ponad 2,5-krotnie (wykres nr 1.1).

Wykres 1.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od 2004 r.

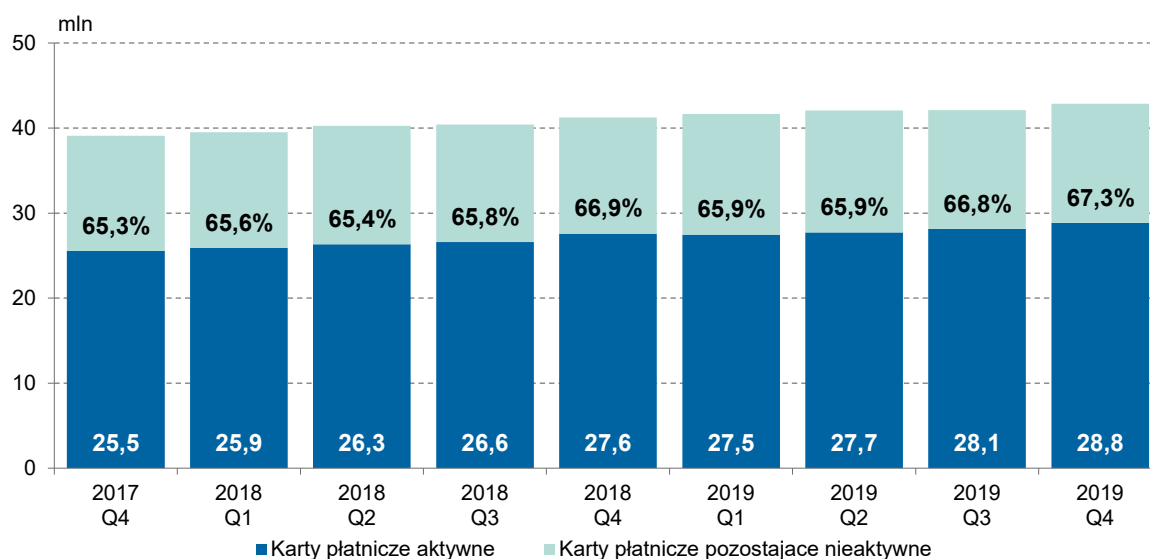

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale br. zanotowany został wzrost liczby aktywnych kart płatniczych, tj. takich, którymi w ciągu ostatniego kwartału została dokonana co najmniej jedna transakcja gotówkowa bądź bezgotówkowa. Na koniec grudnia 2019 r. liczba aktywnych kart płatniczych wyniosła 28,8 mln szt., co stanowiło 67,3% wydanych kart płatniczych klientom (zarówno biznesowym, jak i prywatnym).

Oznacza to, że prawie 1/3 wydanych w Polsce kart płatniczych pozostaje nieaktywna (wykres nr 1.2). Liczba aktywnych kart płatniczych w porównaniu z końcem września 2019 r. zwiększyła się o 703 tys. szt. (wzrost o 2,5%).

Wykres 1.2 Liczba kart płatniczych aktywnych (w mln szt.) oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie kart wyemitowanych w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

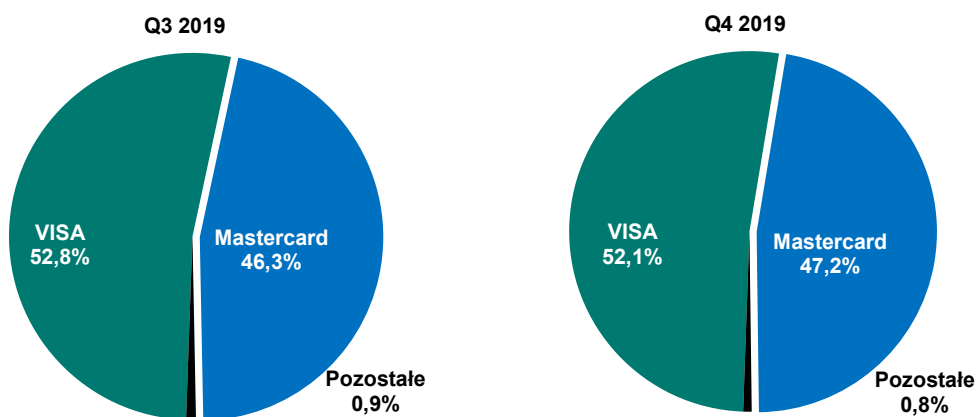

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

1.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych

Przeważającą pozycję na rynku polskim, jeśli chodzi o organizacje płatnicze, z logo których są wydawane karty płatnicze, nadal utrzymuje organizacja VISA, do której należy 52,1% wydanych w Polsce kart płatniczych, natomiast drugie miejsce – z 47,2% udziałem w rynku – zajmuje organizacja Mastercard, co zaprezentowano na wykresie nr 1.3.

Wykres 1.3 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec III i IV kwartału 2019 r.

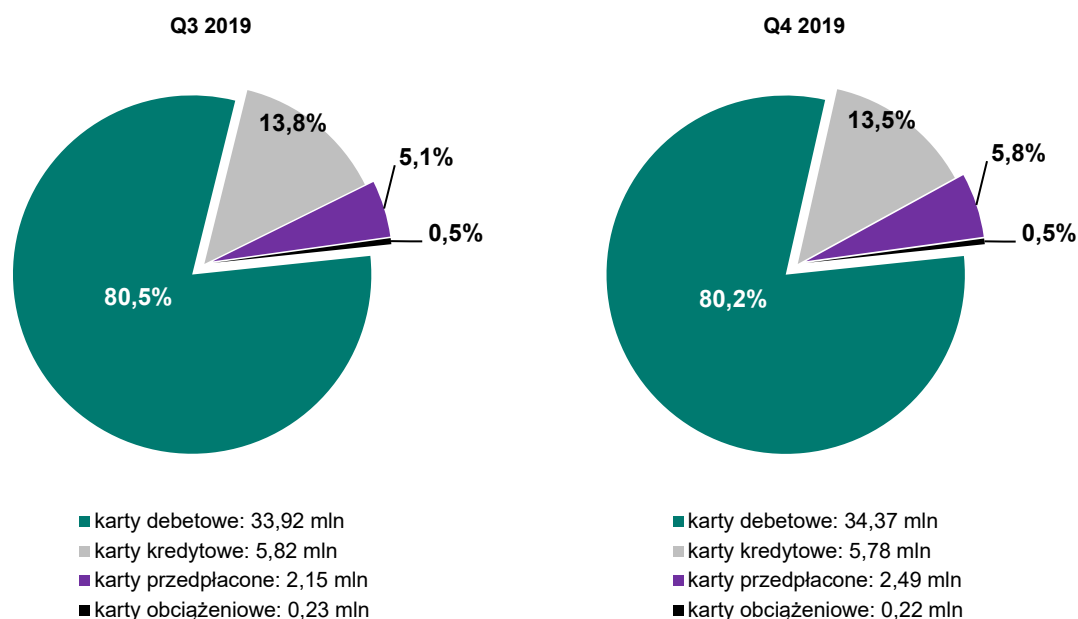
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale 2019 r. udział kart Mastercard wzrósł o 0,9 punktu procentowego, a udział kart Visa spadł o 0,7 punktu procentowego. Na koniec grudnia 2019 r. udział pozostałych kart, w tym głównie kart własnych banków, wyniósł 0,8%.

1.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji

Strukturę wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, przedpłacone i obciążeniowe na koniec III i IV kwartału 2019 r. przedstawiono na wykresie nr 1.4. Podobnie jak we wcześniejszych okresach, spośród wydanych kart największy udział (80,2%) miały karty debetowe, których na koniec grudnia 2019 r. było 34,4 mln szt., a na drugiej pozycji (13,5%) znalazły się karty kredytowe w liczbie 5,8 mln szt. Karty przedpłacone, których odnotowano 2,5 mln szt., posiadały 5,8% udziału w rynku. Najmniej liczną kategorią obecną na rynku były karty obciążeniowe, których w obiegu było 219 tys., co stanowiło 0,5% udziału w rynku.

Wykres 1.4 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec III i IV kwartału 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

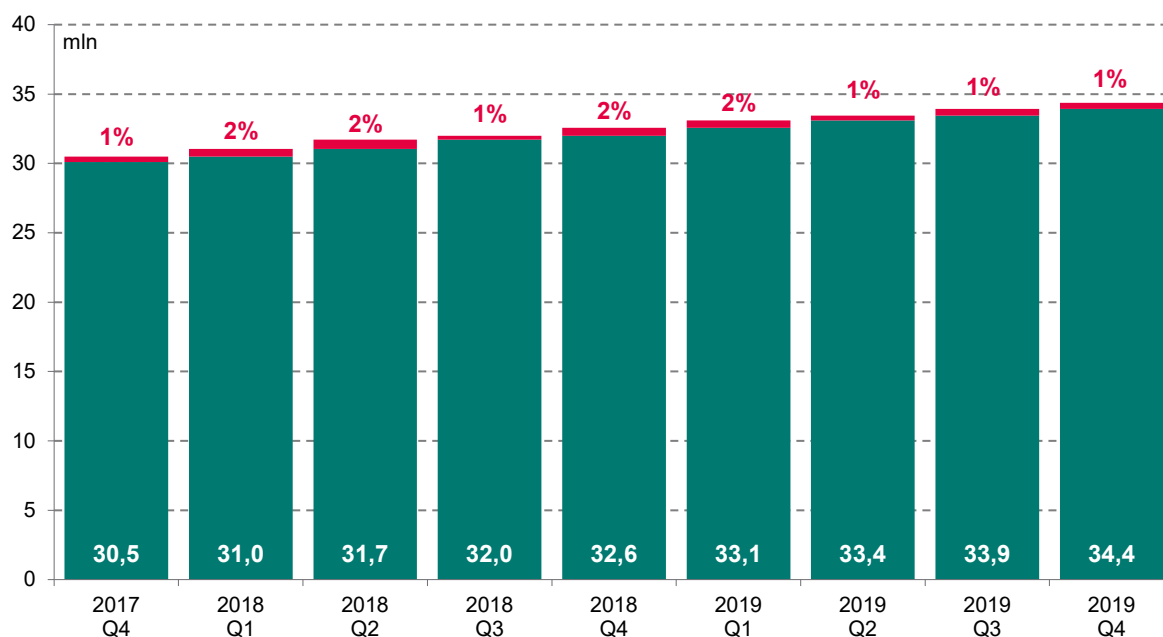
1.3.1. Karty debetowe

Karty debetowe charakteryzują się tym, iż umożliwiają dokonywanie zakupów lub wypłatę gotówki tylko do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Transakcje wykonywane przy użyciu kart debetowych (z wyjątkiem transakcji realizowanych z wykorzystaniem funkcji zbliżeniowej w trybie off-line) są autoryzowane, tzn. że przy każdym użyciu karty weryfikowana jest karta płatnicza i posiadacz karty (np. przez podanie kodu PIN) oraz dostępność środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Karty debetowe są wydawane przez większość

banków standardowo w pakiecie do każdego otwieranego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego.

W IV kwartale 2019 r. liczba kart debetowych wyniosła 34,4 mln szt., czyli w porównaniu do kwartału poprzedniego zwiększyła się o 452 tys. (wzrost o 1%). Takie tempo wzrostu liczby kart debetowych utrzymuje się na rynku polskim od dłuższego czasu (wykres 1.5).

Wykres 1.5 Liczba kart debetowych (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

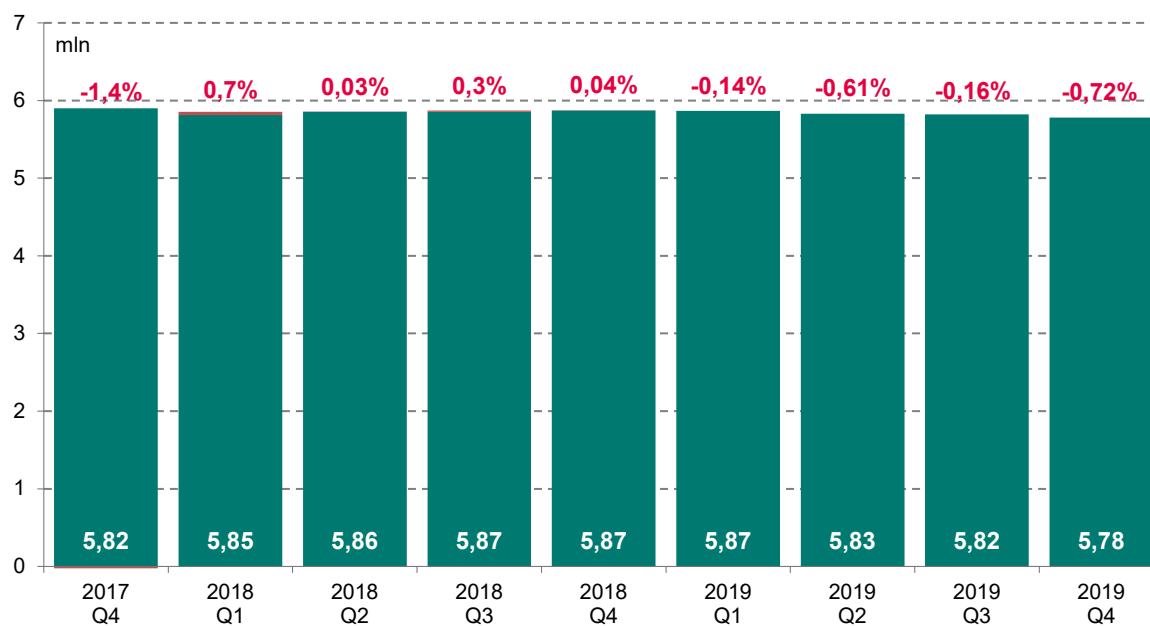
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

1.3.2. Karty kredytowe

Drugie pod względem liczebności są karty kredytowe. Są to karty umożliwiające posiadaczowi skorzystanie z oferowanego przez bank limitu kredytowego. Zazwyczaj banki wyznaczają tzw. okres bezodsetkowy, w którym klient może dokonywać płatności, korzystając z nieoprocentowanego kredytu. Na okres bezodsetkowy składa się miesięczny okres rozliczeniowy (28-31 dni) i okres na spłatę zadłużenia bez odsetek (około 20-25 dni, w zależności od banku i rodzaju karty). Posiadanie karty kredytowej nie wiąże się z koniecznością otwarcia rachunku bieżącego w banku wydającym kartę kredytową.

Na koniec grudnia 2019 r. łączna liczba kart kredytowych wyniosła 5,8 mln szt. W IV kwartale 2019 r. liczba kart kredytowych w stosunku do końca poprzedniego kwartału zmniejszyła się o 42 tys., co stanowiło spadek o 0,7% (wykres nr 1.6).

Wykres 1.6 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

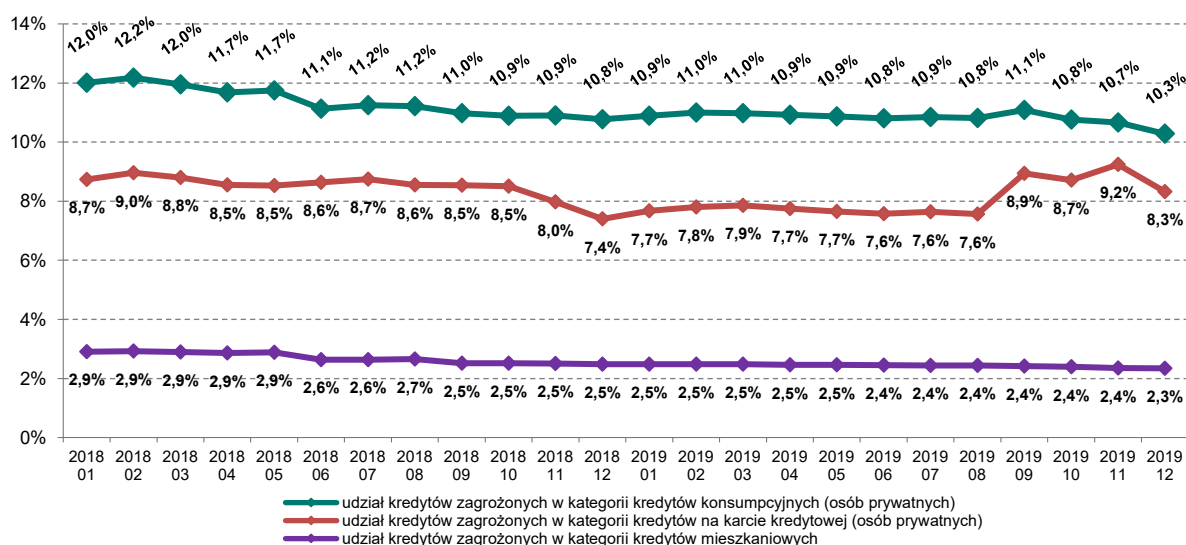

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Na koniec grudnia 2019 r. w Polsce wartość kredytów zaciągniętych na karty kredytowe wyniosła 15,532 mld zł i od końca września 2019 r. zwiększyła się o 353 mln zł (wzrost o 2,3%).

Równocześnie na koniec grudnia 2019 r. wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w ogólnej wartości kredytów udzielonych za pośrednictwem kart kredytowych wyniósł 8,3% (czyli był niższy niż we wrześniu 2019 r., gdy wynosił 8,9%). Wielkość wskaźnika kredytów zagrożonych na kartach kredytowych na przestrzeni kolejnych miesięcy od stycznia 2018 r. przedstawiono na wykresie nr 1.7.

Wykres 1.7 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2018 r.

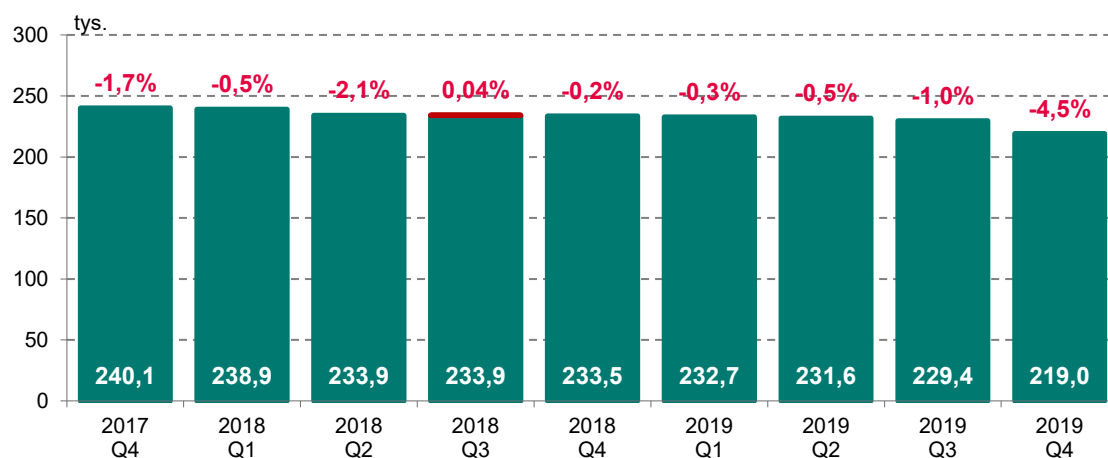

Źródło: Departament Stabilności Finansowej, NBP

1.3.3. Karty obciążeniowe

Karty obciążeniowe (zwane również „charge”) pozwalają na korzystanie z przyznanego miesięcznego limitu kredytowego. Rachunek posiadacza karty obciążeniowej jest obciążany przez bank – z reguły raz w miesiącu – kwotą należności wykorzystania limitu kredytowego. Na koniec grudnia 2019 r. liczba kart obciążeniowych wynosiła 219 tys. szt. i od września 2019 r. zmniejszyła się o 10 tys. szt. (wykres nr 1.8). Udział kart typu charge w rynku kart płatniczych wyniósł 0,5% (tak jak w poprzednim kwartale).

Wykres 1.8 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

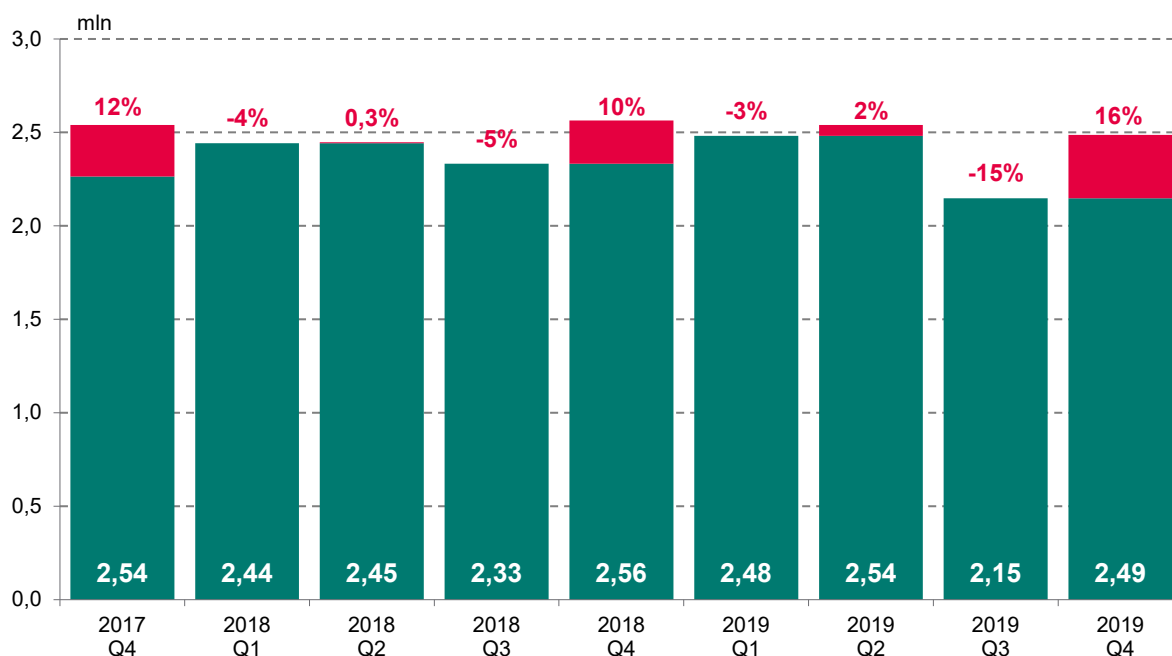
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

1.3.4. Karty przedpłacone

Karty przedpłacone (z ang. *prepaid cards*) umożliwiają dokonywanie płatności z wykorzystaniem środków dostępnych na przypisanym do karty rachunku płatniczym. Przed użyciem karty rachunek ten należy zasilić środkami, np. poprzez polecenie przelewu zlecone w serwisie bankowości internetowej lub w formie wpłaty gotówki w oddziale banku.

Na koniec grudnia 2019 r. liczba kart przedpłaconych wynosiła 2,5 mln szt. i była większa o 339 tys. (wzrost o 15,8%) niż na koniec września 2019 r. (wykres nr 1.9). Udział kart przedpłaconych w rynku kart płatniczych wyniósł 5,8% (w poprzednim kwartale wyniósł 5,1%).

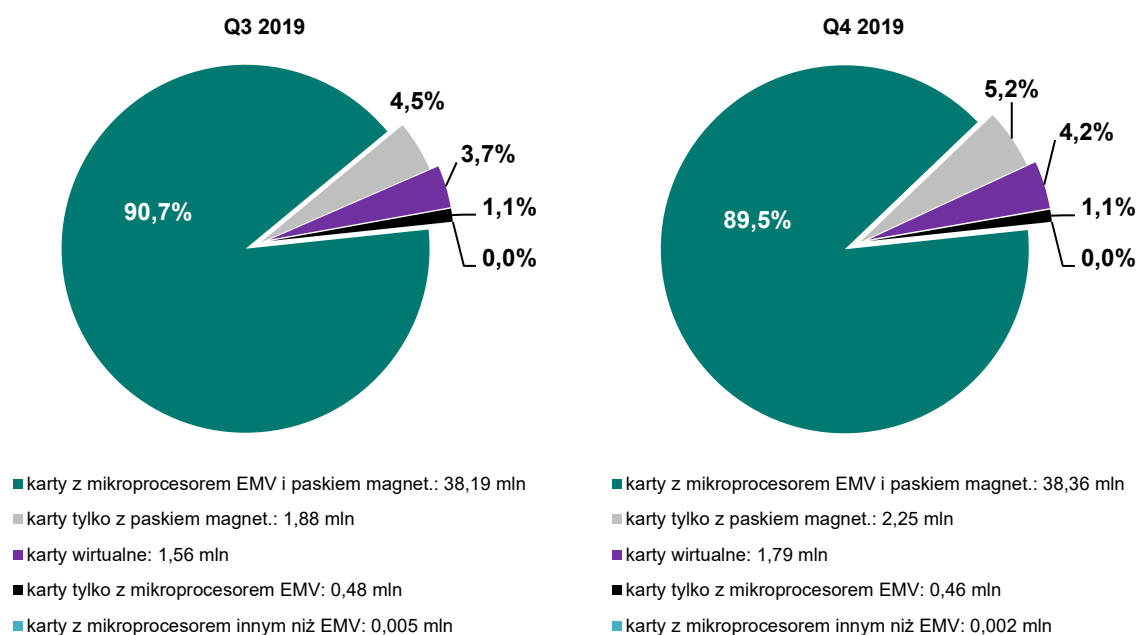
Wykres 1.9 Liczba kart przedpłaconych (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

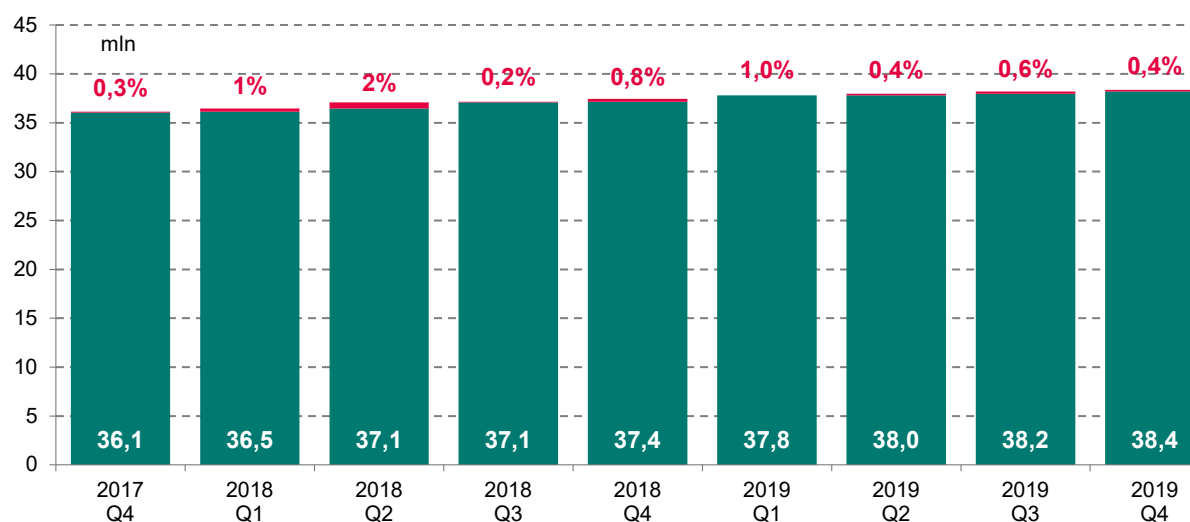
1.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych

Strukturę wydanych kart w podziale na karty wyposażone tylko w pasek magnetyczny, karty z paskiem magnetycznym i mikroprocesorem (tzw. karty hybrydowe), karty wyposażone tylko w mikroprocesor oraz karty wirtualne na koniec III i IV kwartału 2019 r. ilustruje wykres nr 1.10.

Wykres 1.10 Struktura kart w podziale na technologię zapisu danych w III i IV kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

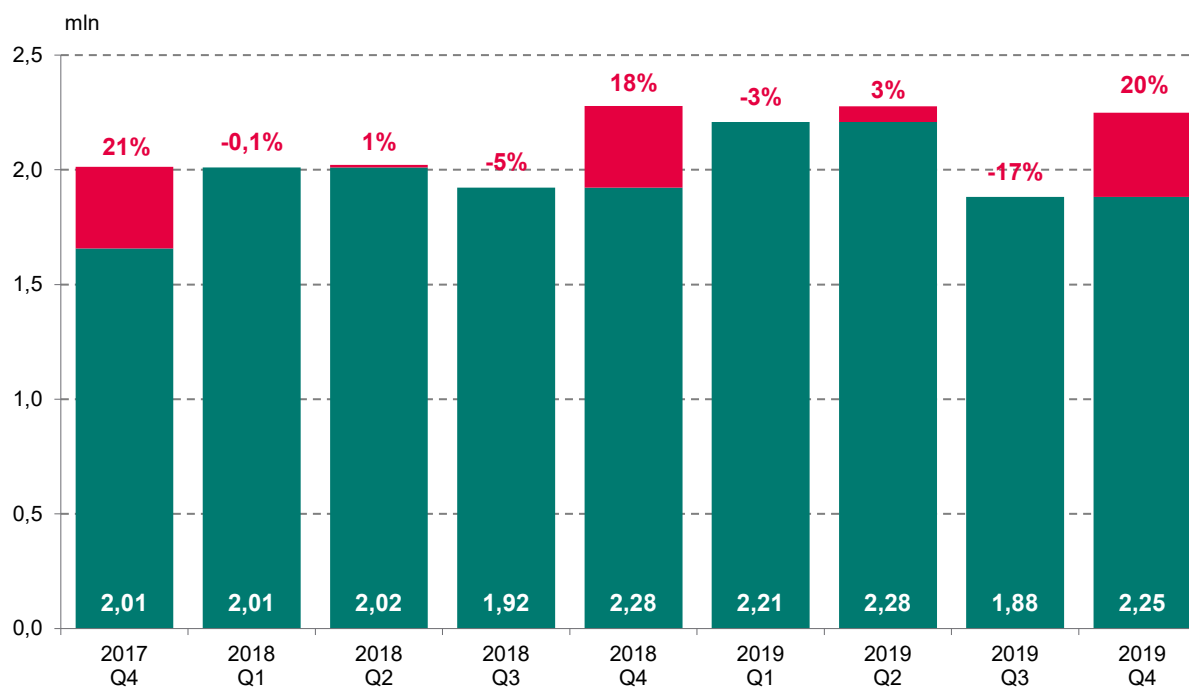
Kart hybrydowych, tj. wyposażonych zarówno w pasek magnetyczny, jak i mikroprocesor, na koniec grudnia 2019 r. było w obiegu 38,4 mln szt. Karty hybrydowe są dominującą kategorią kart na rynku polskim, stanowiąc 89,5% (wykres nr 2.10). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba kart hybrydowych uległa zwiększeniu o 172 tys. sztuk (wzrost o 0,4%) (wykres nr 1.11).

Wykres 1.11 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W omawianym okresie wzrosła liczba kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny. Na koniec grudnia 2019 r. liczba kart wyposażonych tylko w pasek magnetyczny wynosiła 2,25 mln szt. i w porównaniu do poprzedniego kwartału zwiększyła się o 368 tys., co stanowiło wzrost o 20% (wykres nr 1.12). Na koniec grudnia 2019 r. udział w rynku kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny wyniósł 5,2%.

Wykres 1.12 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Od 2004 roku na rynku polskim występują tzw. karty wirtualne, służące wyłącznie do dokonywania płatności za pośrednictwem Internetu oraz płatności mobilnych. Na koniec IV kwartału 2019 r. liczba kart wirtualnych kształtowała się na poziomie 1,8 mln, zaś udział tych kart w ogólnej liczbie kart wynosił 4,2% (w poprzednim kwartale stanowił 3,7%). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba kart wirtualnych zwiększyła się o 231 tys. kart (wzrost o 14,8%).

W IV kwartale 2019 r. łączna liczba kart wyposażonych tylko w mikroprocesor EMV wyniosła 456 tys., i w porównaniu do września 2019 r. zmniejszyła się o 28 tys. (spadek o 5,9%). Udział tych kart w ogólnej liczbie wydanych kart wyniósł 1,1% i na przestrzeni kwartału nie zmienił się.

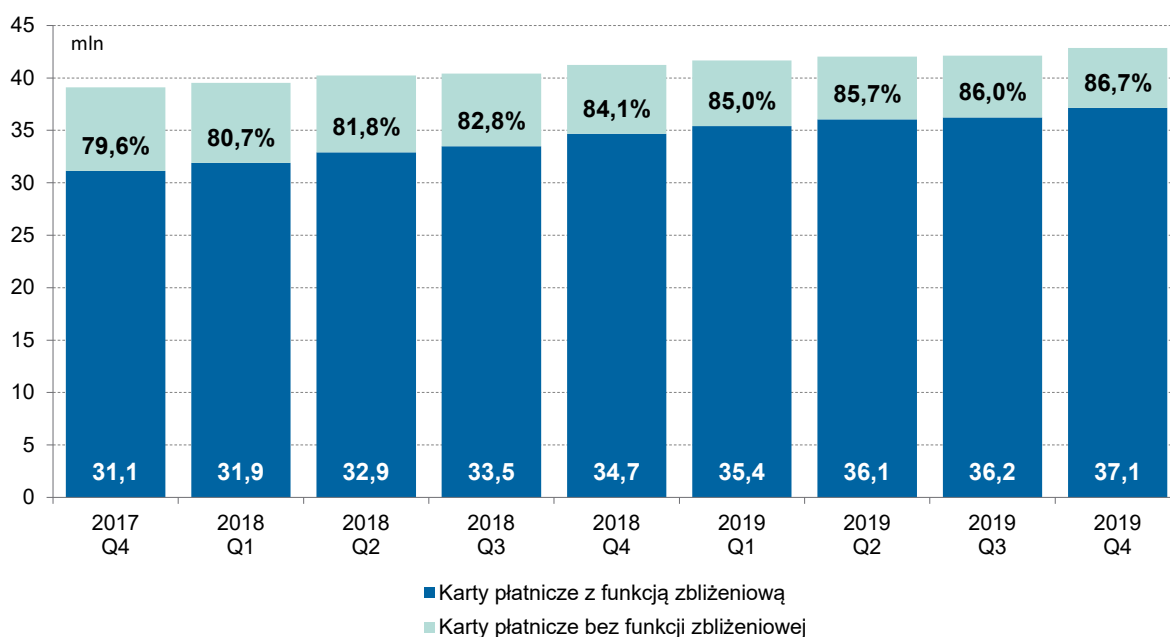
Szczegółowe dane dotyczące kategorii wydanych kart prezentuje załącznik nr 1.

1.5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Przełomowym etapem rozwoju rynku polskiego było upowszechnienie nowej formy płatności z wykorzystaniem zbliżeniowej karty płatniczej. Transakcje zbliżeniowe odbywają się bezstykowo (konieczne jest tylko zbliżenie karty do terminala), a przy płatnościach poniżej 50 zł¹ nie jest obecnie wymagane podanie kodu PIN lub złożenie podpisu posiadacza karty. Transakcje zbliżeniowe są możliwe dzięki technologii, która wykorzystuje umieszczony w karcie miniaturowy układ scalony oraz wbudowaną antenę radiową.

Na koniec IV kwartału 2019 r., wg danych przekazanych przez banki w raportach kwartalnych, na rynku polskim znajdowało się w obiegu 37,1 mln kart z funkcją zbliżeniową, co przełożyło się na rekordowo wysoki udział w całości rynku kart płatniczych na poziomie 86,7% (w poprzednim kwartale 86,0%). Liczba kart zbliżeniowych, w porównaniu do kwartału poprzedniego, zwiększyła się o 907 tys. szt., co stanowiło wzrost o 2,5%. Liczbę kart zbliżeniowych oraz udział, jaki stanowią w liczbie wszystkich kart płatniczych wyemitowanych na rynku polskim na przestrzeni kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r., przedstawia wykres nr 1.13.

Wykres 1.13 Liczba (w mln szt.) wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

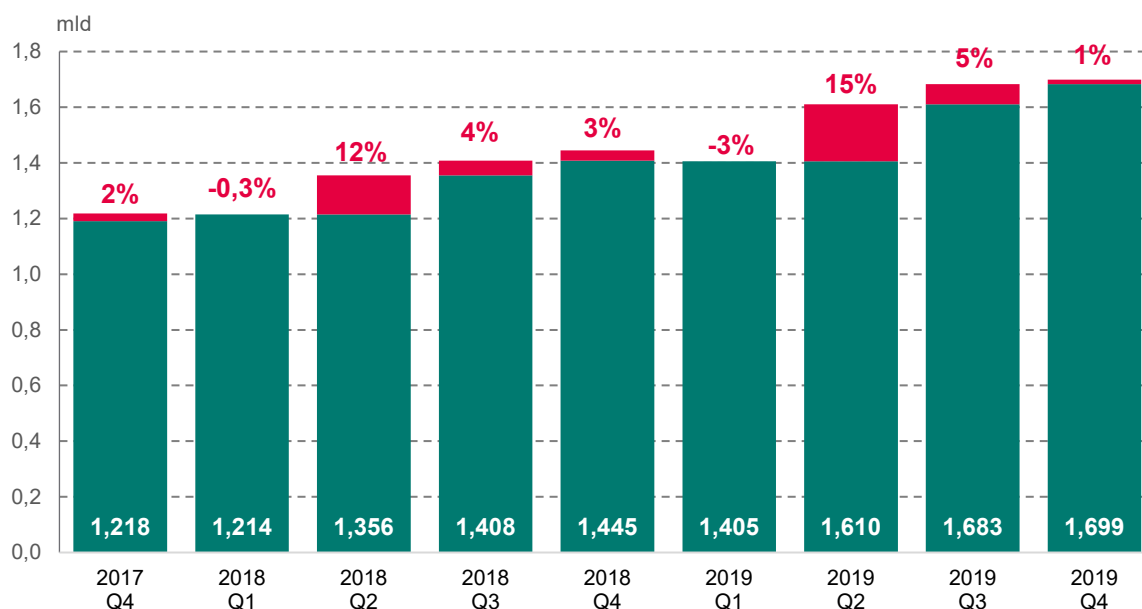
¹ Limit kwotowy dla transakcji zbliżeniowych niewymagających podania kodu PIN obowiązujący w Polsce w 2019 r.

2. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

2.1. Liczba transakcji

Według danych od banków, w IV kwartale 2019 r. przeprowadzono przy użyciu kart płatniczych 1,699 mld transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba transakcji zwiększyła się o 16 mln, co stanowiło wzrost o 1% (wykres nr 2.1). Porównując do analogicznego kwartału w roku ubiegłym, liczba przeprowadzonych transakcji wzrosła o 18%.

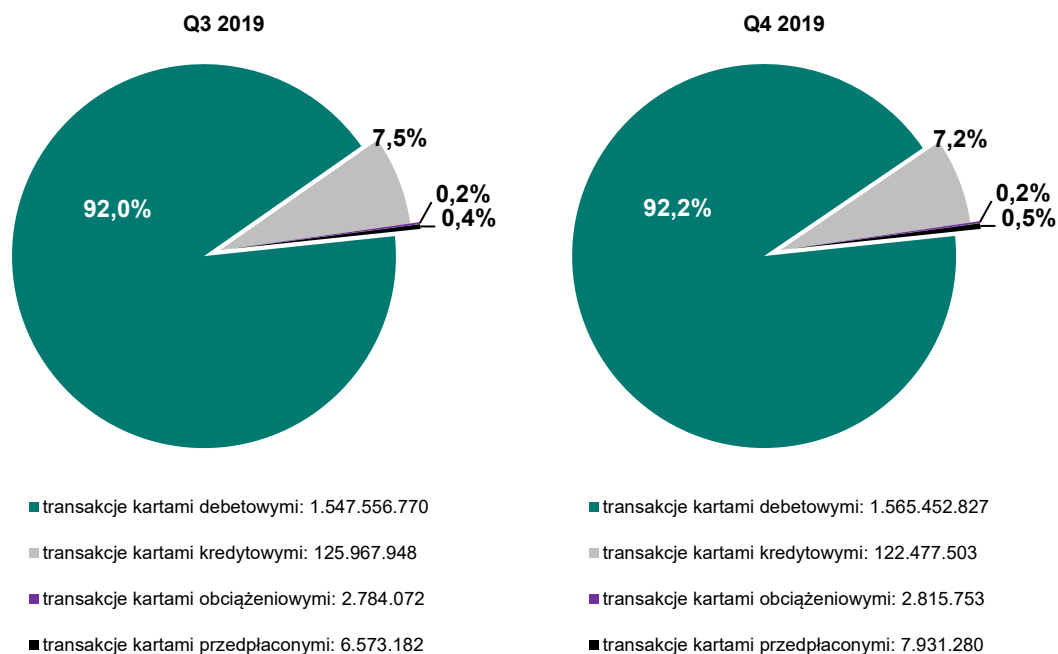
Wykres 2.1 Liczba (w mln) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale 2019 r. - analogicznie jak w kwartale poprzednim - przeważająca większość transakcji, tj. 92,2%, była dokonywana kartami debetowymi. Mniej liczne były transakcje dokonywane kartami kredytowymi (7,2%), kartami przedpłaconymi (0,5%) oraz kartami obciążeniowymi (0,2%) (wykres nr 2.2).

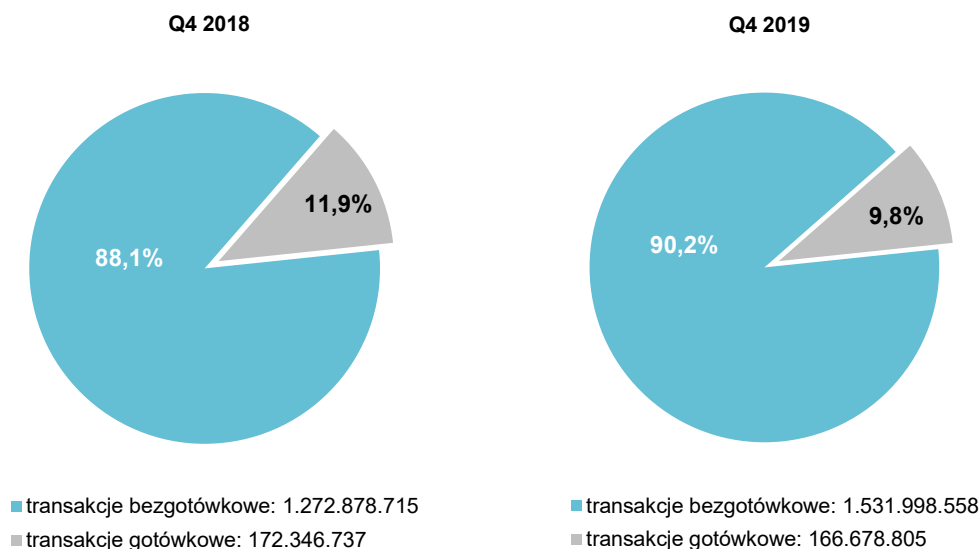
Wykres 2.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w III i IV kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Do kategorii transakcji kartowych, o których informacje są przekazywane przez banki do NBP, zaliczają się wszystkie rodzaje transakcji, jakie można było przeprowadzić przy użyciu karty, np. wypłata gotówki z bankomatu, wypłata gotówki w kasie banku, usługa wypłaty sklepowej (*cash back*), płatności bezgotówkowe w punktach handlowo-usługowych i płatności bezgotówkowe za pośrednictwem Internetu. Przedstawiane dane obejmują wszystkie operacje dokonane przy użyciu kart wydanych przez banki swoim klientom, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Transakcje bezgotówkowe stanowiły 90,2% liczby wszystkich transakcji kartowych (wykres nr 2.3). Na przestrzeni ostatniego roku wskaźnik ten wzrósł o 2,1 punktu procentowego.

Wykres 2.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2018 r. oraz IV kwartale 2019 r.

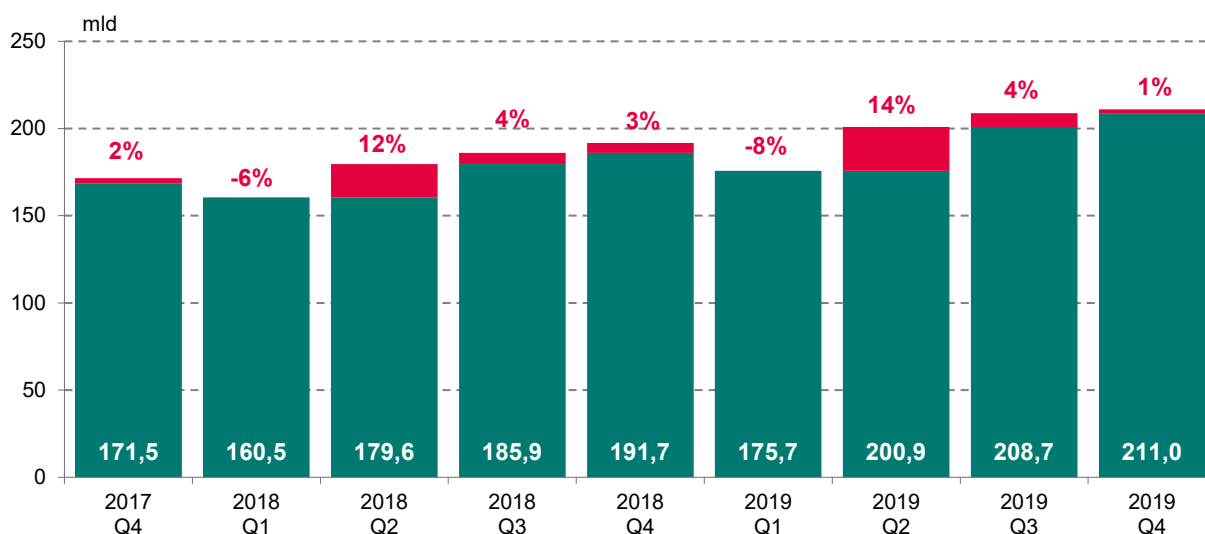

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.2. Wartość transakcji

W IV kwartale 2019 r. przy użyciu kart dokonano transakcji na łączną kwotę 211,0 mld zł. W porównaniu do poprzedniego kwartału ich wartość zwiększyła się o 2,3 mld zł, co stanowi wzrost o 1,1%. Natomiast na przestrzeni ostatniego roku wartość transakcji kartami zwiększyła się o 10% (wykres nr 2.4).

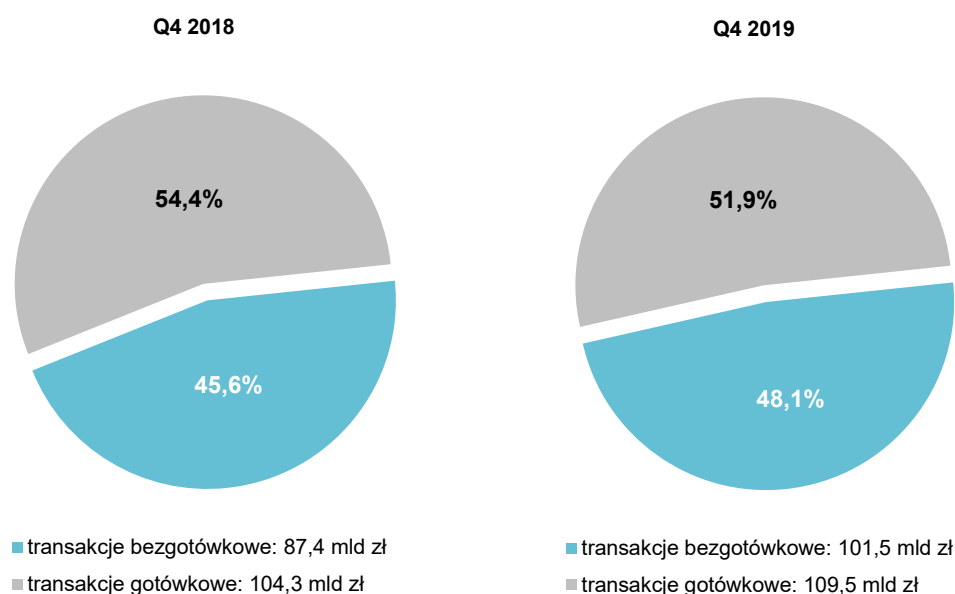
Wykres 2.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych nadal przeważają transakcje gotówkowe. Jako transakcje gotówkowe rozumiane są wypłaty gotówkowe z bankomatów, wypłaty w kasach banków oraz wypłaty sklepowe *cash back*. Udział transakcji gotówkowych wyniósł 51,9% a na przestrzeni ostatniego roku wskaźnik ten zmniejszył się o 2,5 punktu procentowego (wykres 2.5).

Wykres 2.5 Udział wartości transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2018 r. oraz IV kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale 2019 r. udział wartości transakcji bezgotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych wyniósł 48,1%.

W IV kwartale 2019 r. średnia wartość transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych) przeprowadzonej przy użyciu karty płatniczej wyniosła 124,2 zł i była nieznacznie wyższa niż w poprzednim kwartale (124,0 zł). Innym wskaźnikiem charakteryzującym zachowania użytkowników kart płatniczych jest średnia liczba transakcji przeprowadzanych pojedynczą kartą. W IV kwartale 2019 r. na jedną kartę przypadały średnio 40 przeprowadzonych transakcji (tak samo jak w poprzednim kwartale).

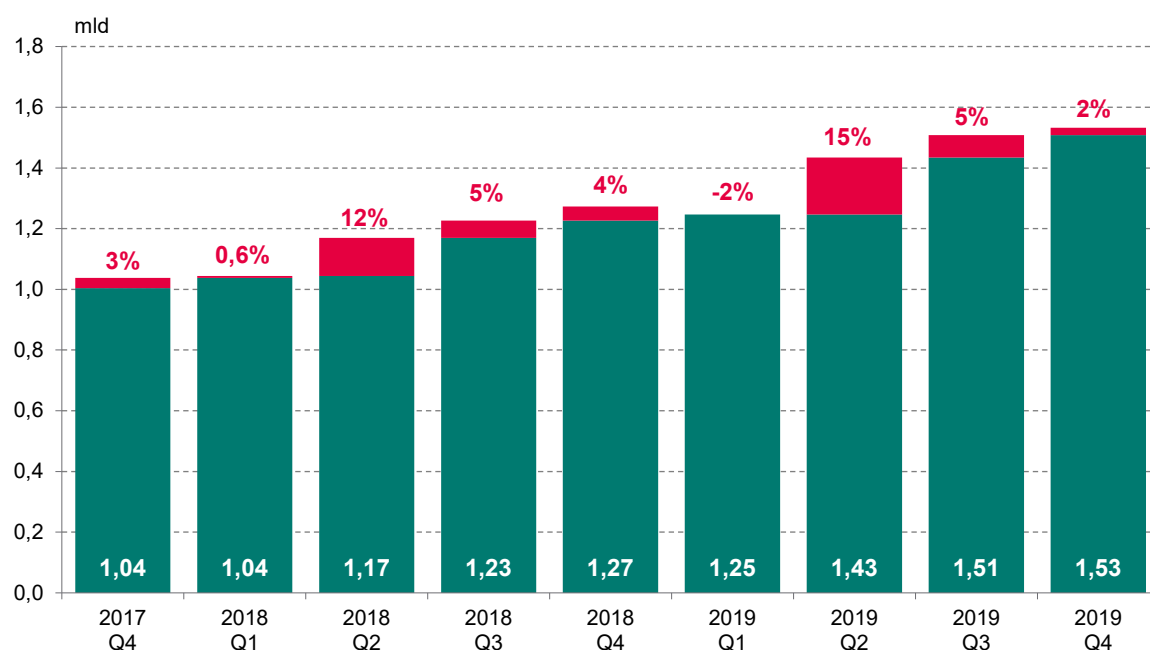
2.3. Transakcje bezgotówkowe

2.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego

W IV kwartale 2019 r., według danych przekazanych przez banki, przeprowadzono 1,532 mld transakcji bezgotówkowych, czyli więcej o 24 mln transakcji niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 2% (wykres nr 2.6).

Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując IV kwartał 2019 r. do analogicznego okresu w 2018 r., liczba transakcji była większa o 20%, a porównując do 2017 r., była większa o 48%. Dane jednoznacznie wskazują, że na rynku polskim rośnie skłonność klientów do realizowania płatności bezgotówkowych przy użyciu kart płatniczych. Wzrost liczby transakcji bezgotówkowych jest przede wszystkim rezultatem coraz bardziej powszechnego korzystania z kart zbliżeniowych oraz rosnącej sieci akceptacji kart.

Wykres 2.6 Liczba (w mld) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

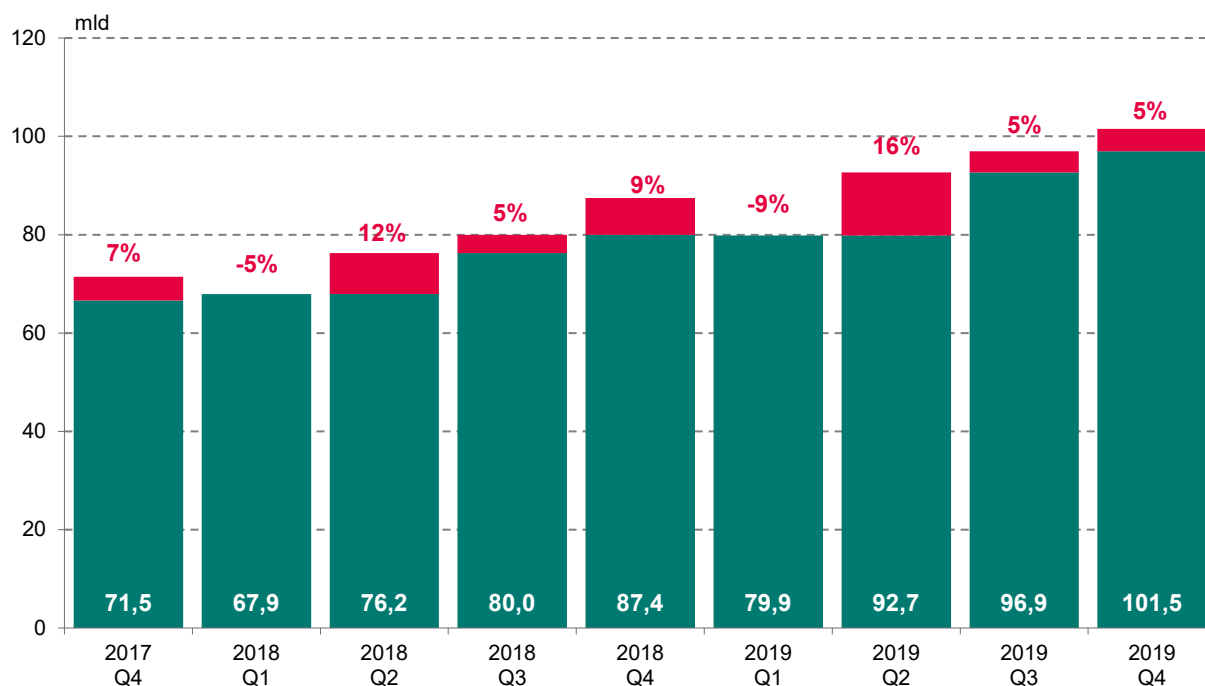

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Według danych z banków, w IV kwartale 2019 r. przy użyciu kart dokonano na rynku polskim transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 101,5 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 4,6 mld zł (wzrost o 5%). Wskaźnik wartości transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wykazuje stałą tendencję rosnącą. I tak, porównując IV kwartał 2019 r.

do analogicznego okresu w 2018 r., można zaobserwować, iż łączna wartość transakcji wzrosła o 16%, a na przestrzeni dwóch lat wzrosła o 42% (wykres nr 2.7).

Wykres 2.7 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

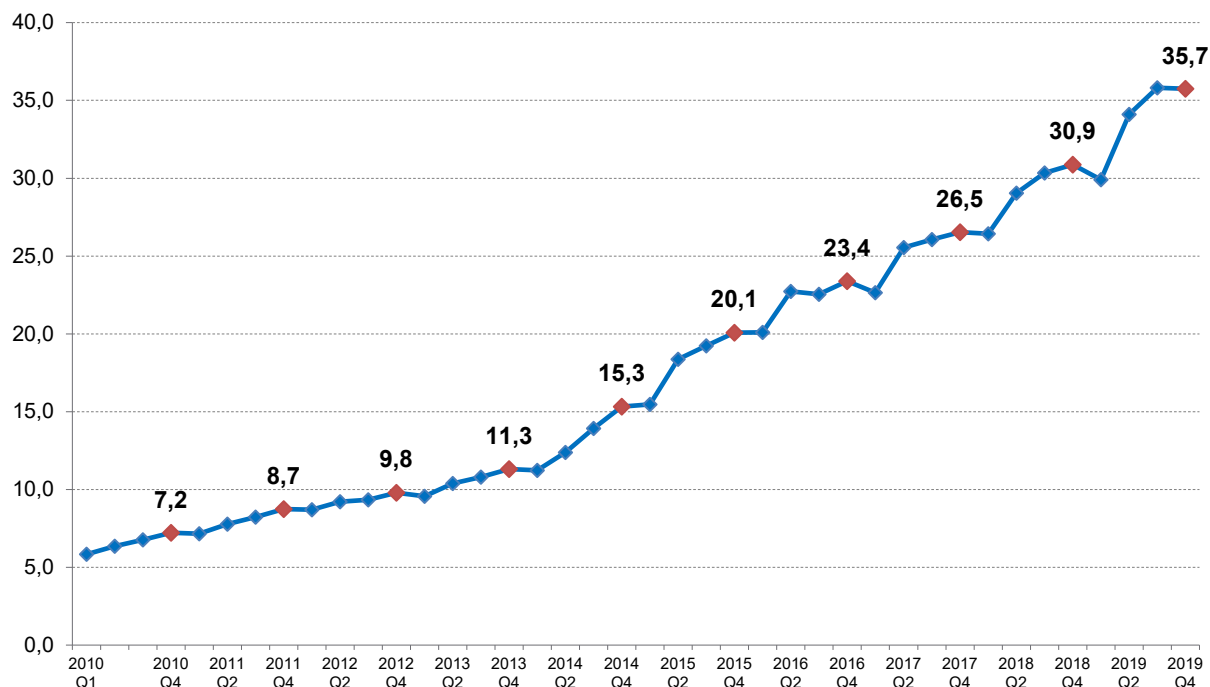

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Transakcji bezgotówkowych przeprowadzonych pojedynczą kartą płatniczą było średnio 35,7 w IV kwartale 2019 r. (w poprzednim kwartale było to 35,8 transakcji). Na przestrzeni dłuższego okresu zauważalny jest wzrost omawianego wskaźnika, co potwierdza skłonność klientów do coraz częstszego wykorzystywania kart płatniczych (wykres nr 2.8).

W IV kwartale 2019 r. średnia wartość transakcji bezgotówkowej przeprowadzonej przy użyciu karty wynosiła 66,3 zł (w poprzednim kwartale 64,3 zł).

Wykres 2.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.

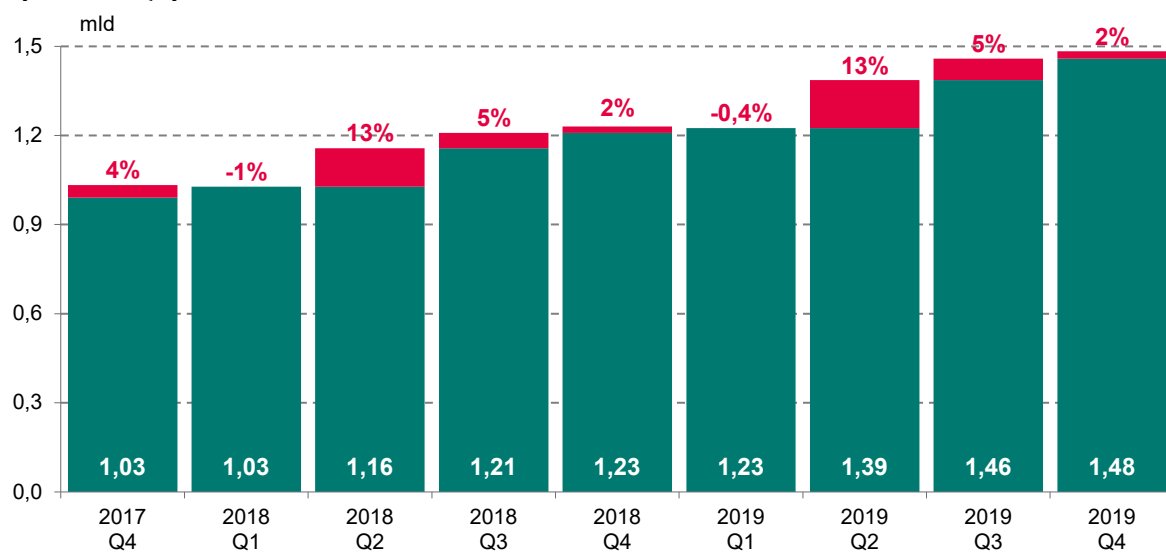
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych

Drugim źródłem informacji o transakcjach przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych są agenci rozliczeniowi działający na rynku polskim. Rejestrują oni transakcje przeprowadzane w punktach handlowo-usługowych akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze na terenie kraju przez klientów polskich oraz zagranicznych. Są to głównie transakcje o charakterze bezgotówkowym, przeprowadzane w terminalach POS bądź za pośrednictwem Internetu, ale również transakcje gotówkowe w formie wypłat sklepowych *cash back* (o nich szerzej w podrozdziale 3.5).

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, że w IV kwartale 2019 r. zarejestrowano 1,48 mld transakcji, czyli więcej o 24,5 mln (wzrost o 2%) w porównaniu do poprzedniego kwartału. Wskaźnik liczby transakcji w dłuższym okresie prezentuje jednak tendencję rosnącą. I tak, liczba transakcji na przestrzeni ostatniego roku wzrosła o 20,6%, a na przestrzeni dwóch ostatnich lat wzrosła o 43,6% (wykres nr 2.9).

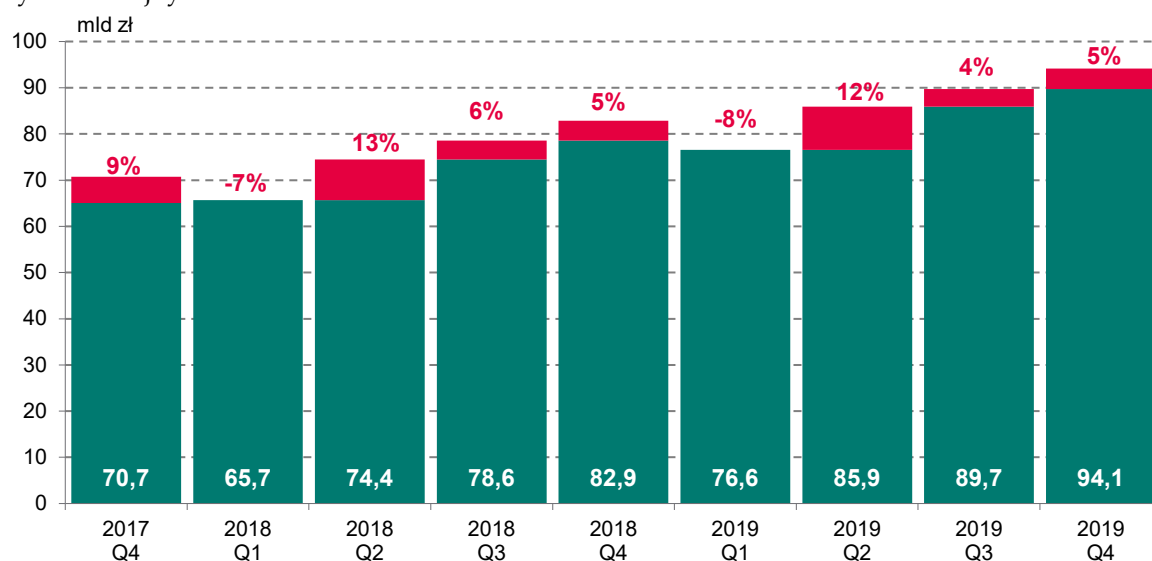
Wykres 2.9 Liczba (w mld szt.) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Łączna wartość transakcji bezgotówkowych zarejestrowanych przez agentów rozliczeniowych w IV kwartale 2019 r. wynosiła 94,1 mld zł i w porównaniu do kwartału poprzedniego zwiększyła się o 4,4 mld zł, co stanowiło wzrost o 5% (wykres nr 2.10). Wartość transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wzrasta. I tak, na przestrzeni ostatniego roku liczba transakcji wzrosła o 13,6%, a na przestrzeni dwóch ostatnich lat wzrosła o 33,1%.

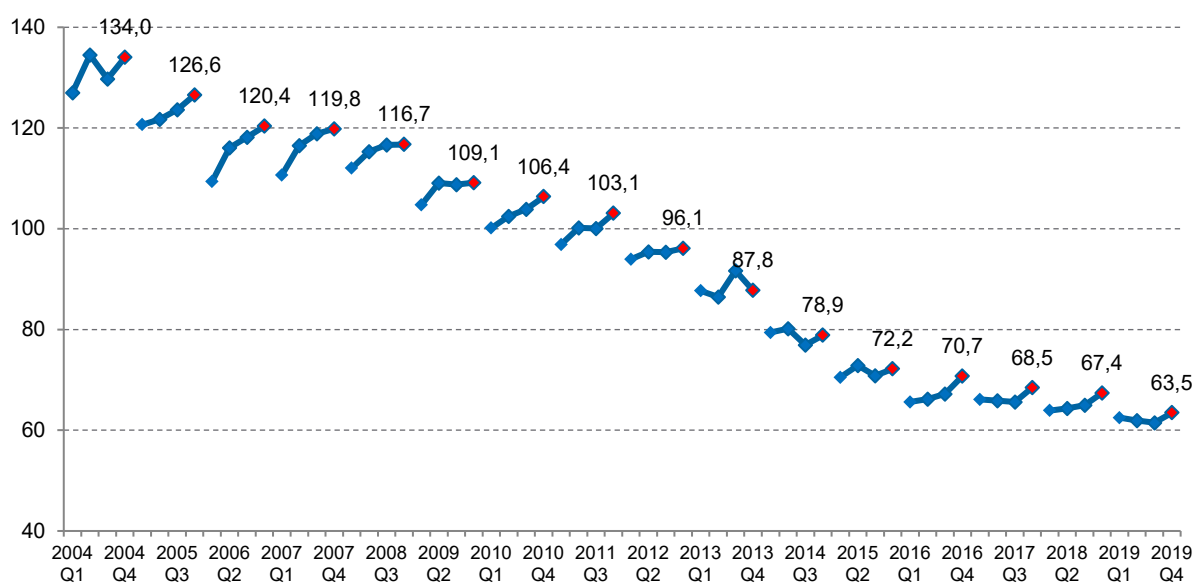
Wykres 2.10 Wartość (w mld zł) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

W IV kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej wyniosła 63,5 zł. W analogicznych kwartałach lat poprzednich, tj. w IV kwartale 2018 r. oraz IV kwartale 2017 r., wynosiła odpowiednio: 67,4 zł i 68,5 zł. Biorąc pod uwagę dłuższy horyzont czasowy, czyli okres od 2004 r., odnotowano trend spadkowy tego wskaźnika, co świadczy o używaniu kart do realizacji coraz większej liczby transakcji na coraz mniejsze kwoty (wykres nr 2.11).

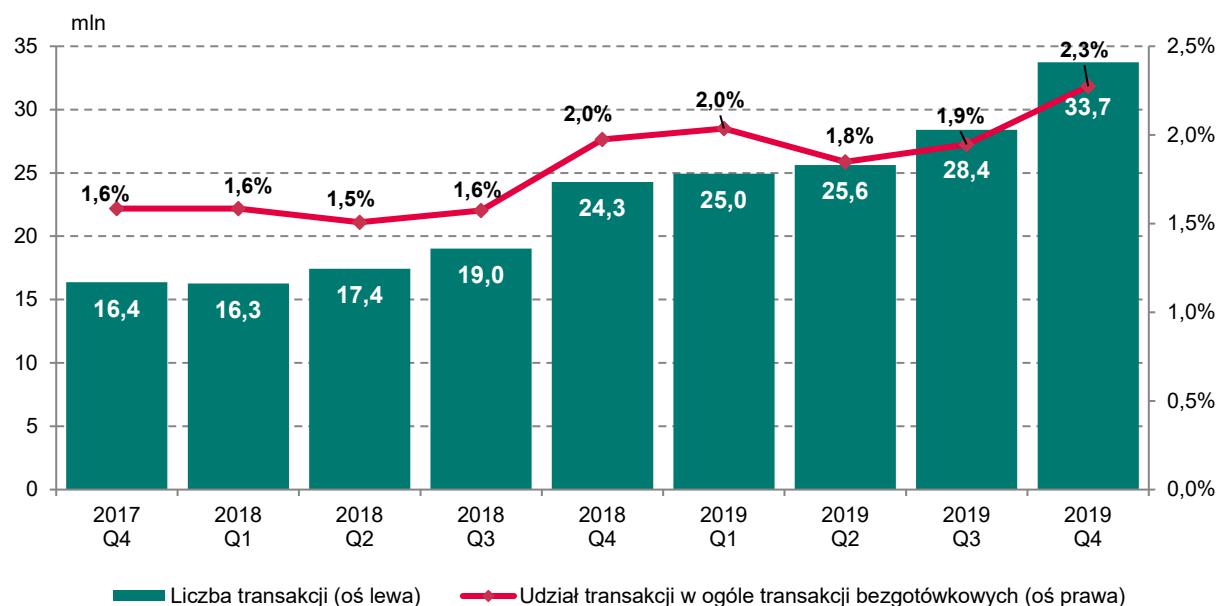
Wykres 2.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2004 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Dynamicznie rozwijającym się sektorem płatności są płatności w Internecie. W IV kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 33,7 mln transakcji. Liczba transakcji była większa o 5,3 mln transakcji niż w poprzedzającym kwartale, co stanowiło wzrost o 18,8% (wykres nr 2.12). Udział transakcji internetowych w ogólnej liczbie płatności bezgotówkowych wyniósł 2,3% i - porównując go ze wskaźnikiem z poprzedniego kwartału (1,9%) - był nieco większy.

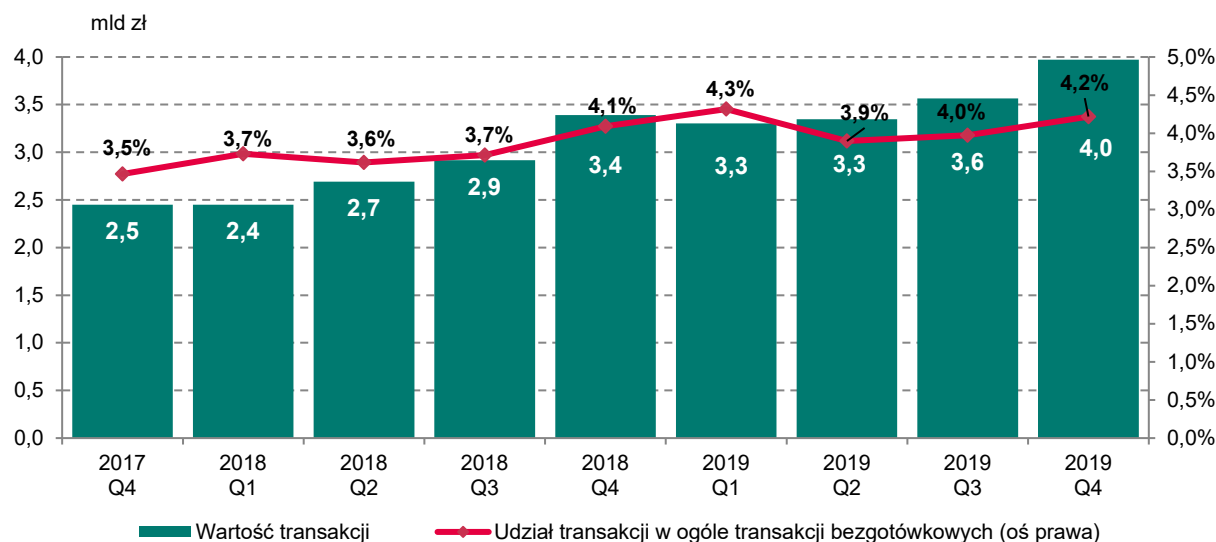
Wykres 2.12 Liczba (w mln) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

W IV kwartale 2019 r. klienci dokonali transakcji w Internecie o łącznej wartości 4 mld zł (wykres 2.13), tj. o 0,4 mld zł więcej niż w poprzednim kwartale. Udział wartości transakcji w Internecie w całości transakcji bezgotówkowych wzrósł i wyniósł 4,2% (w poprzednim kwartale wyniósł 4%).

Wykres 2.13 Wartość (w mld zł) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

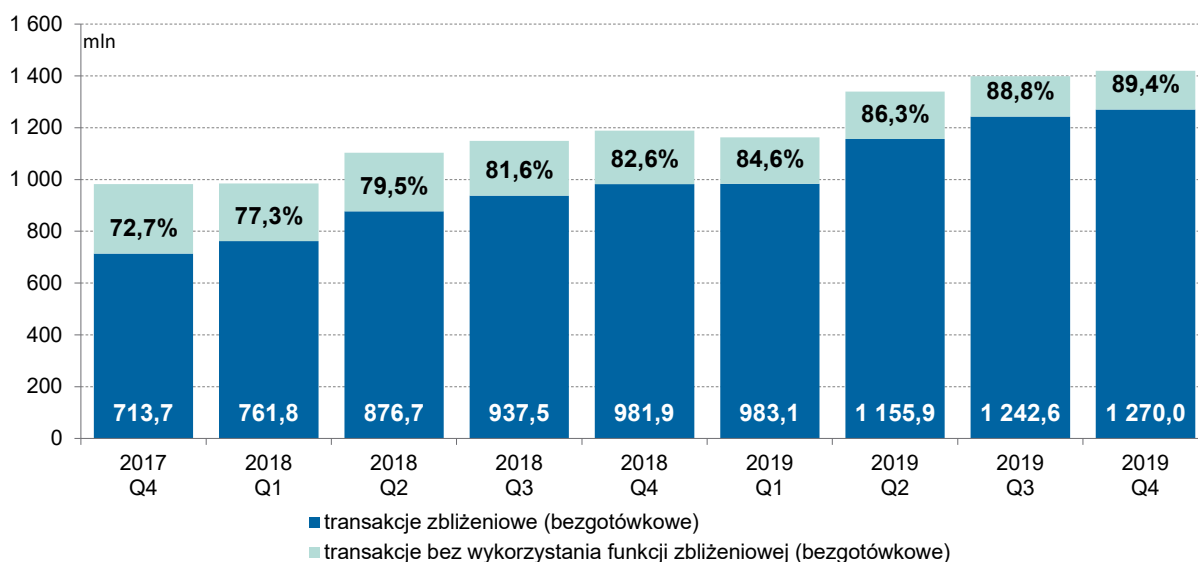
2.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczym

Na przestrzeni ostatnich lat na rynku polskim nastąpiła prawdziwa rewolucja w sposobie korzystania z kart płatniczych, polegająca na ogromnym wzroście liczby kart zbliżeniowych oraz wzroście liczby transakcji zbliżeniowych. Na koniec 2019 r. karty zbliżeniowe stanowiły 86,7% wszystkich kart płatniczych w Polsce. Na koniec grudnia 2019 r. wydanych było 37,1 mln kart płatniczych z funkcją płatności zbliżeniowej.

Na koniec grudnia 2019 r. wszystkich zbliżeniowych instrumentów płatniczych, bazujących na kartach płatniczych - wliczając w to także: gadżety, stickery czy karty zainstalowane w telefonie - było łącznie 40,7 mln. W IV kwartale 2019 r. przybyło ich 1,4 mln szt., co stanowi wzrost o 3,6%.

W IV kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w formie zbliżeniowej w Polsce przeprowadzono łącznie ponad miliard transakcji – dokładnie było to 1 mld 270 mln transakcji. W porównaniu do poprzedniego kwartału (1,243 mld) liczba transakcji uległa zwiększeniu o 27,4 mln, co stanowi wzrost o 2,2%. W IV kwartale 2019 r. udział płatności zbliżeniowych w ogólnej liczbie bezgotówkowych płatności kartowych wynosił 89,4% (w poprzednim okresie wynosił 88,8%) (wykres 2.14)².

Wykres 2.14 Liczba (w mln szt.) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz ich udział w liczbie wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

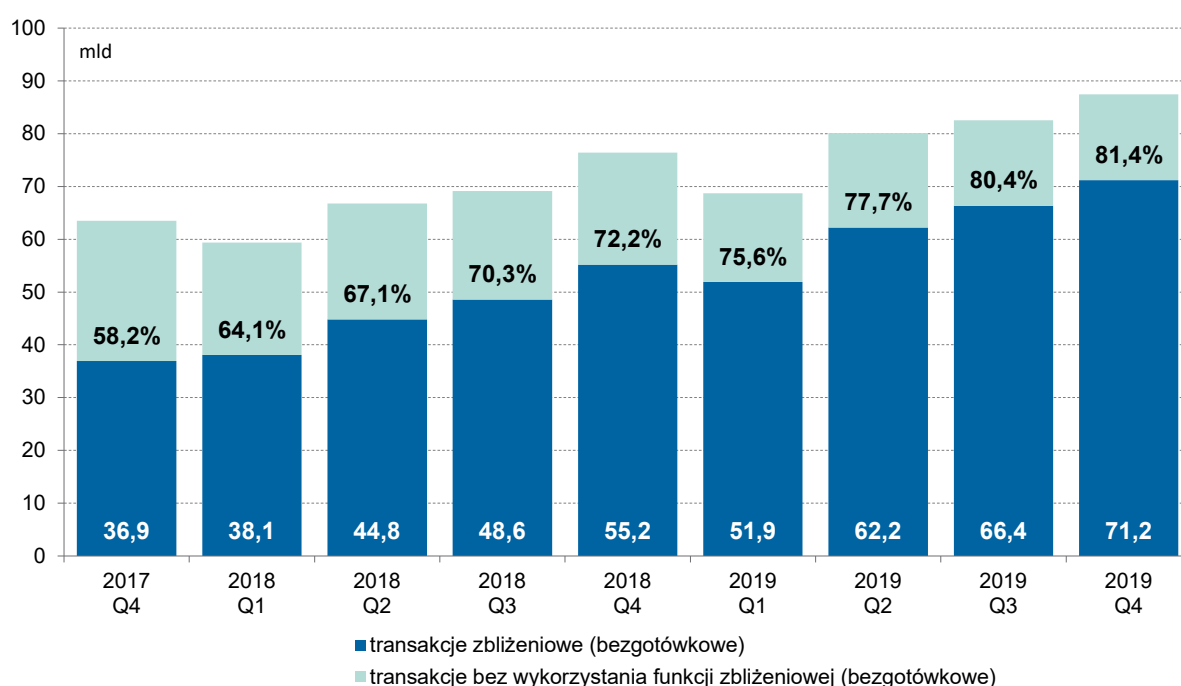

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

² Od II kwartału 2019 r. udział transakcji zbliżeniowych jest liczony jako odsetek transakcji realizowanych w terminalach POS na terytorium RP, bez uwzględniania transakcji w internecie. Natomiast transakcje zbliżeniowe ujmują transakcje dokonane przy użyciu tradycyjnych (plastikowych) kart płatniczych, kart zainstalowanych w telefonie oraz innych nośników umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (np. gadżetów i stickerów). Wprowadzona zmiana dotyczy wszystkich okresów prezentowanych na wykresach 2.14 oraz 2.15.

Łączna wartość przeprowadzonych bezgotówkowych transakcji zbliżeniowych wyniosła 71,2 mld zł. W porównaniu do kwartału poprzedniego wartość tych transakcji zwiększyła się o 4,8 mld zł, co stanowi wzrost o 7,3%. Udział transakcji zbliżeniowych w całości obrotów bezgotówkowych przeprowadzanych kartami płatniczymi wyniósł 81,4% (w poprzednim okresie wynosił 80,4%) (wykres nr 2.15). Udział transakcji zbliżeniowych na przestrzeni ubiegłych kwartałów systematycznie wzrasta.

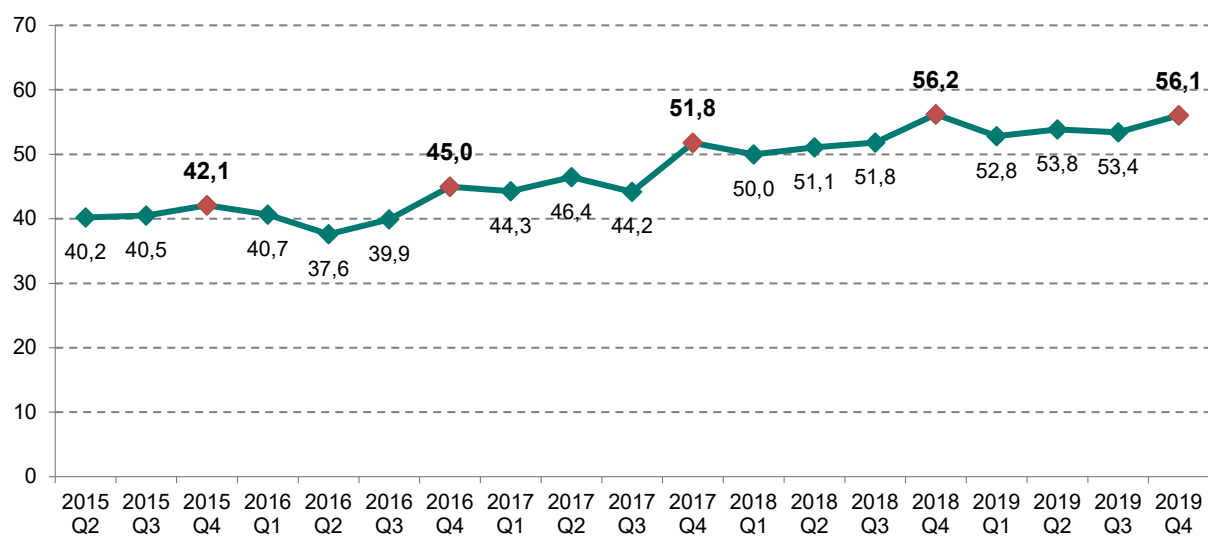
Wykres 2.15 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz ich udział w wartości wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej wyniosła 56,1 zł. W poprzednim kwartale wskaźnik ten wynosił 53,4 zł. Można zauważyć, że od IV kwartału 2017 r. wartość ta przekracza 50 zł (wykres nr 2.16). Powszechność wykorzystywania płatności zbliżeniowych odnosi się zatem zarówno do płatności niskokwotowych (o wartości poniżej 50 zł), jak i płatności o wartości wykraczającej poza obowiązujący w IV kwartale 2019 r. limit 50 zł dokonywanych przy użyciu karty bez użycia kodu PIN.

Wykres 2.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2015 r.

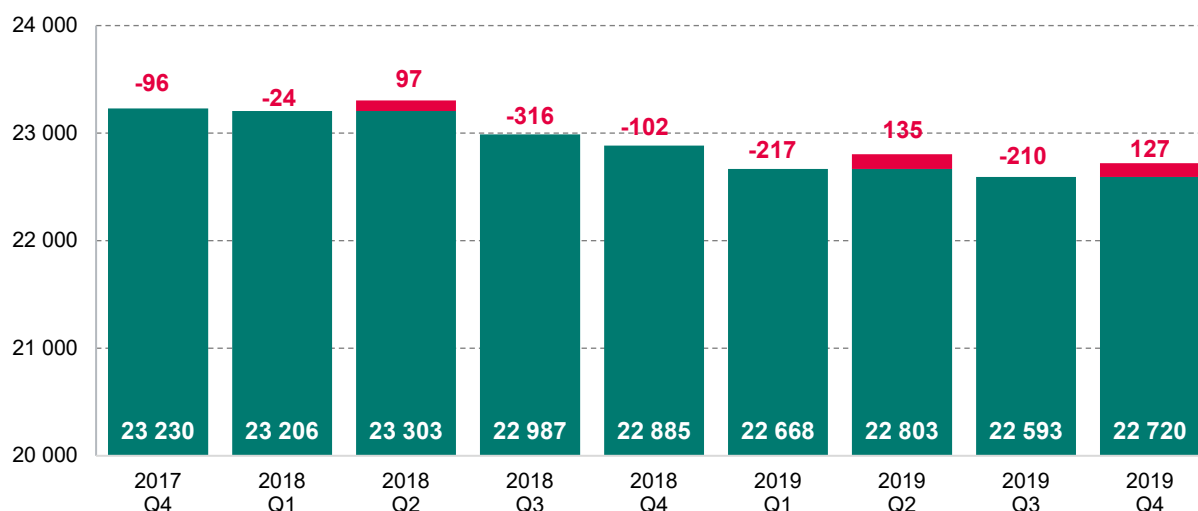
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

3. Infrastruktura rynku kart płatniczych

3.1. Bankomaty

Na koniec grudnia 2019 r. w Polsce było 22.720 bankomatów. W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba bankomatów (tj. urządzeń umożliwiających jedynie wypłatę gotówki oraz recyclerów - urządzeń umożliwiających zarówno wypłatę, jak i wpłatę gotówki) zwiększyła się o 127 urządzeń. Według danych otrzymywanych od banków i niebankowych operatorów bankomatów, w ostatnich 2 latach łączna liczba dostępnych w Polsce bankomatów zmniejszyła się o 510 szt. (wykres nr 3.1).

Wykres 3.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

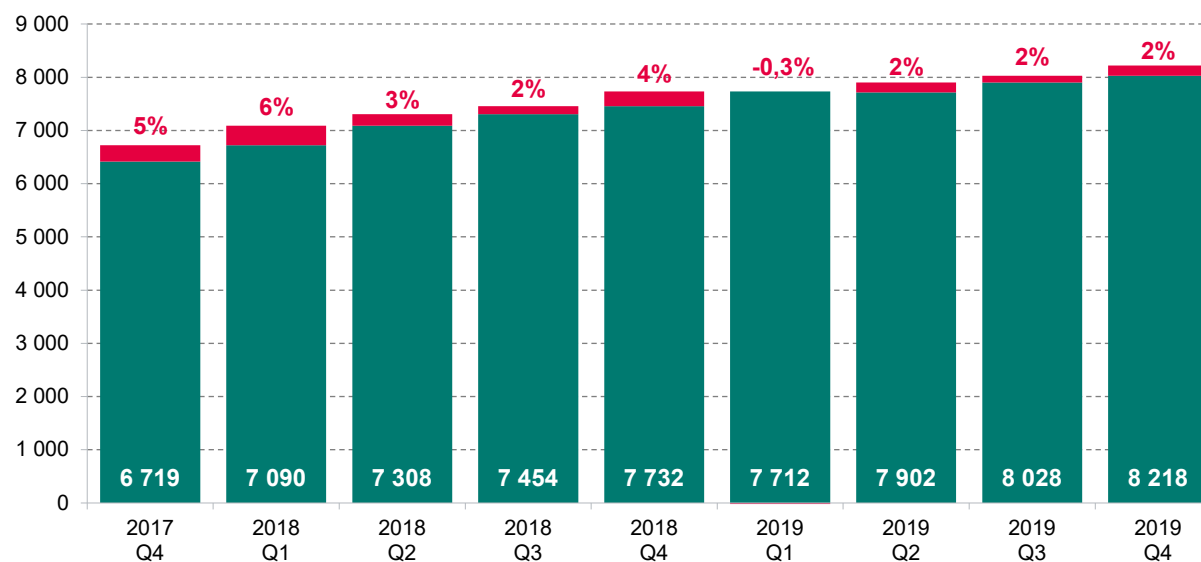
Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

Od II kwartału 2015 r. NBP gromadzi również dane dotyczące funkcjonujących na rynku polskim urządzeń umożliwiających klientom dokonanie wpłaty gotówki, czyli:

- 1) recyclerów - urządzeń umożliwiających zarówno wypłatę, jak i wpłatę gotówki,
- 2) wpłatomatów - urządzeń umożliwiających jedynie wpłatę gotówki.

Urządzeń umożliwiających klientom dokonanie wpłaty gotówki na koniec grudnia 2019 r. było dostępnych 8.218 szt. Na przestrzeni ostatniego roku liczba tych urządzeń powiększyła się o 486 szt. (wzrost o 6%). Liczbę urządzeń do depozytu gotówki na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r. przedstawia wykres nr 3.2.

Wykres 3.2 Liczba urządzeń umożliwiających wpłatę gotówki na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

W IV kwartale 2019 r. wszystkie typy transakcji przeprowadzanych w bankomatach, do których zalicza się wypłaty gotówkowe, depozyty gotówkowe, przelewy oraz zakup towarów/usług - zostały zrealizowane w liczbie ponad 172 mln szt. W porównaniu do okresu poprzedzającego, przeprowadzono o 6,5 mln transakcji mniej, co stanowi nieznaczny spadek o 3,6%.

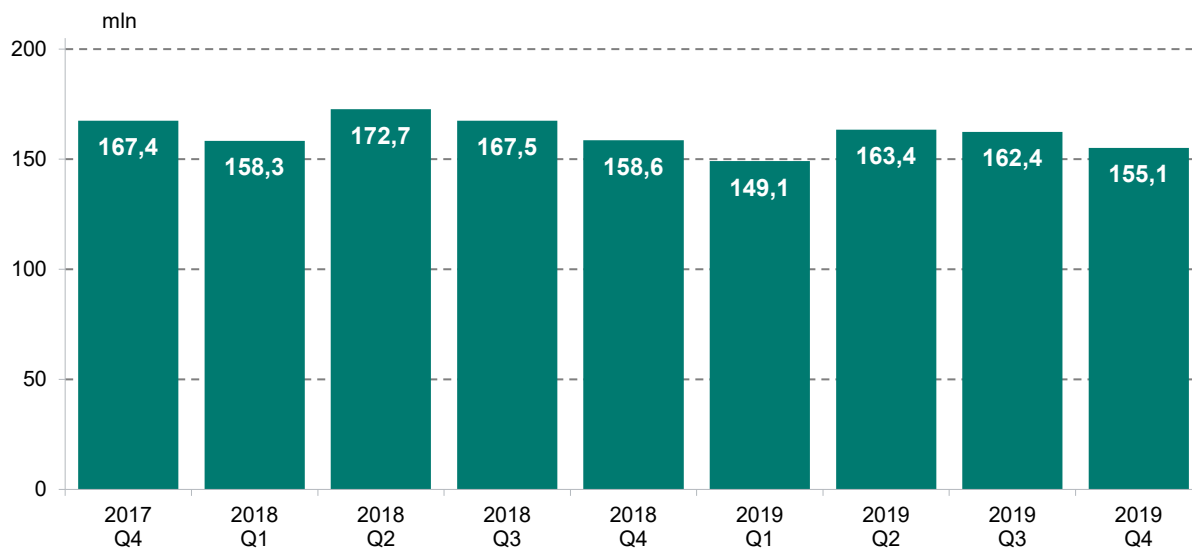
Wypłaty gotówki z bankomatów

Dominującym typem transakcji realizowanych w bankomatach pozostają nadal wypłaty z bankomatów, które w IV kwartale 2019 r. stanowiły 90% wszystkich transakcji bankomatowych³. Udział transakcji wypłaty gotówki w bankomatach we wszystkich transakcjach bankomatowych zmniejsza się systematycznie. Spadek tego udziału spowodowany jest przede wszystkim rosnącą popularnością depozytów gotówkowych, realizowanych poprzez bankomaty.

W IV kwartale 2019 r. w bankomatach na terenie kraju odnotowano 155,1 mln transakcji wypłat gotówki. W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba wypłat uległa zmniejszeniu o blisko 7,3 mln, co stanowiło spadek o 4,5% (wykres nr 3.3).

³ W niniejszym opracowaniu na transakcję bankomatową składają się: wypłaty gotówkowe, depozyty gotówkowe, przelewy, zakup towarów/usług. Nie wliczane są transakcje z kategorii Inne (np. zapytanie o saldo).

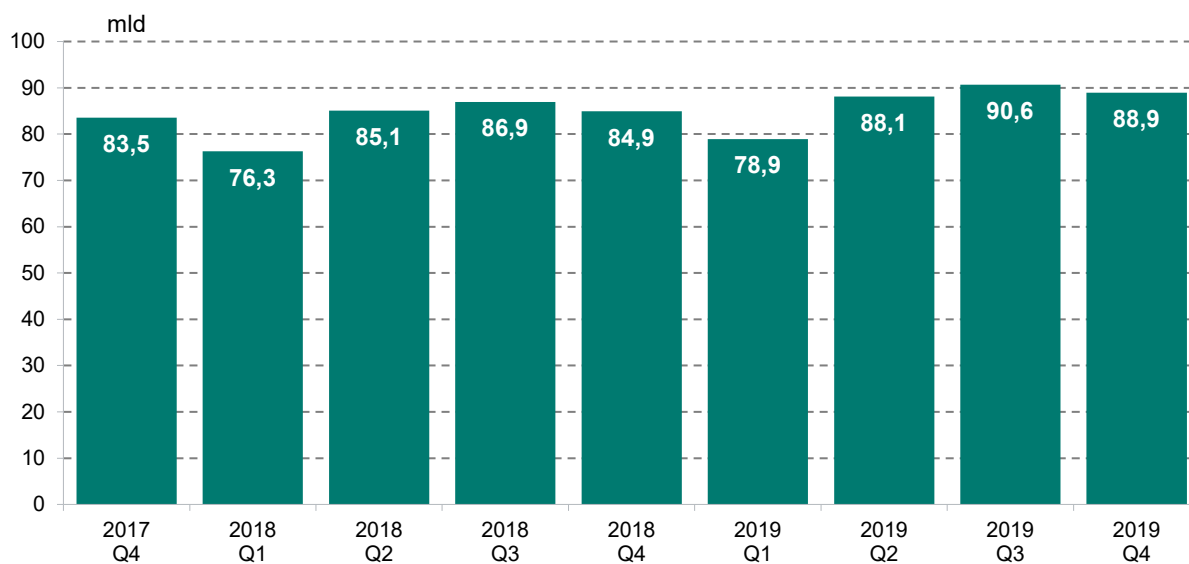
Wykres 3.3 Liczba (w mln) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

W IV kwartale 2019 r. wypłaty gotówki w bankomatach opiewały na łączną kwotę 88,9 mld zł, czyli mniej o 1,7 mld zł niż w kwartale poprzednim (spadek o 2%) (wykres nr 3.4).

Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

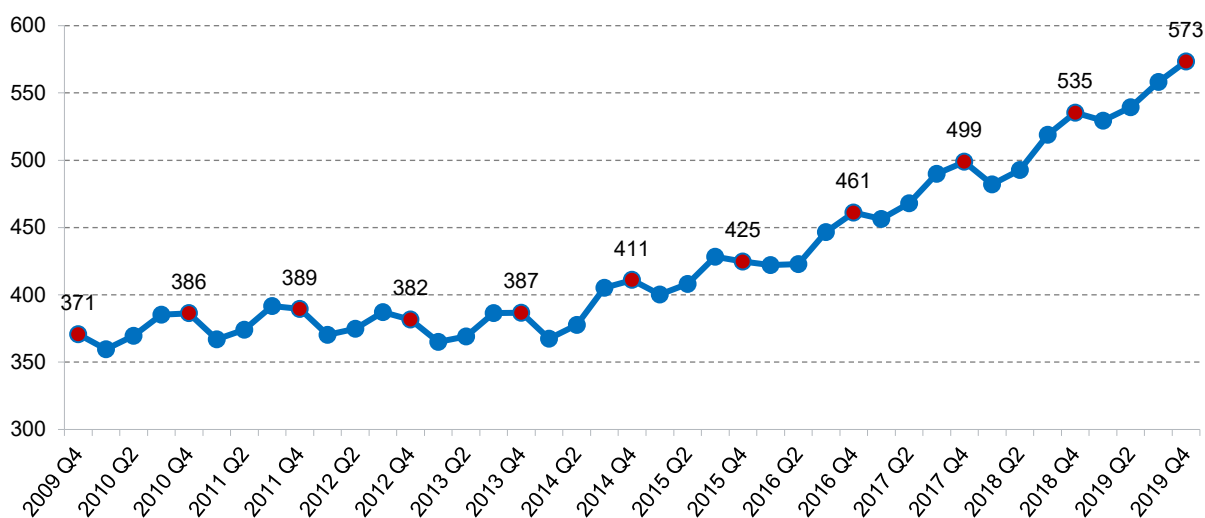

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

W IV kwartale 2019 r. wskaźnik częstości wypłat w bankomatach uległ nieznacznej zmianie. I tak, dziennie jeden bankomat realizował średnio 74 wypłaty gotówkowe (w poprzednim kwartale wskaźnik ten wynosił 78).

Średnia wartość pojedynczej transakcji wypłaty gotówki w bankomacie wynosiła 573 zł (w poprzednim kwartale wyniosła 558 zł). Średnią wartość pojedynczej wypłaty realizowanej w bankomacie na przestrzeni kolejnych kwartałów od IV kwartału 2009 r. przedstawiono na wykresie nr 3.5.

Wykres 3.5 Średnia wartość (w zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2009 r.

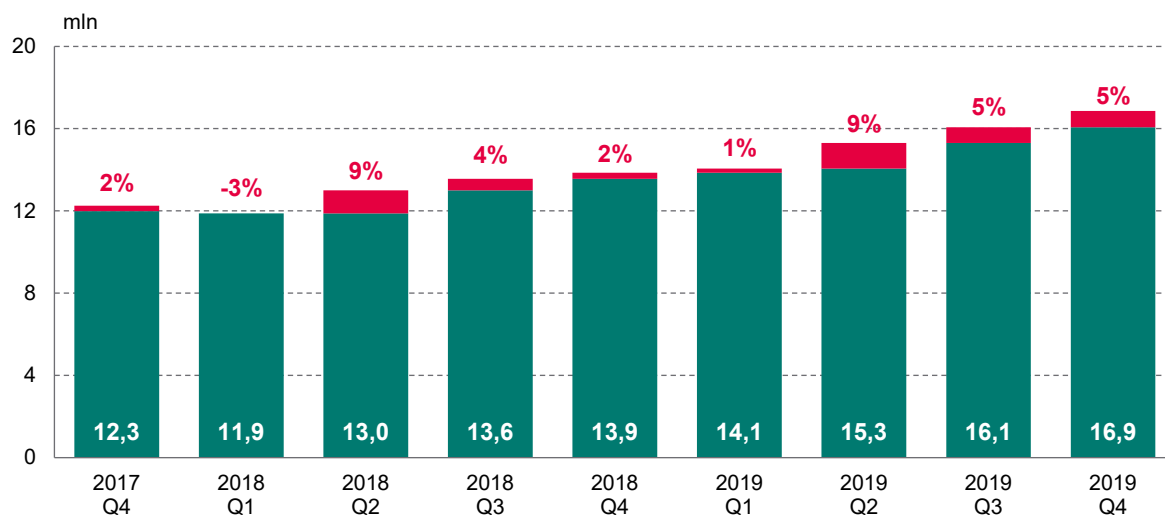
Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

Pozostałe operacje w bankomatach

Warto zaznaczyć, że pojęciem transakcja bankomatowa określane są takie transakcje jak: wypłata gotówki, wpłata depozytu gotówkowego, przelew oraz zakup towarów/usług. W IV kwartale 2019 r. średnia wartość transakcji bankomatowej, tj. uwzględniająca wszystkie wskazane wcześniej typy operacji w bankomacie, wyniosła 709 zł. Natomiast średnia wartość wypłaty gotówki w bankomacie wyniosła 573 zł (patrz wykres. 3.5). Znaczna różnica (136 zł) między średnią wartością transakcji bankomatowej a średnią wartością wypłaty gotówki spowodowana jest rosnącą liczbą wpłat gotówkowych (depozytów gotówkowych) o wysokiej średniej wartości pojedynczej transakcji.

I tak, w IV kwartale 2019 r. odnotowano 16,9 mln transakcji depozytów gotówkowych w urządzeniach przyjmujących takie wpłaty. W porównaniu do kwartału poprzedzającego, wpłat gotówkowych było więcej o 805 tys. szt., co stanowi wzrost o 5%. Warto zauważyć, że depozyty gotówkowe stanowią liczebnie zaledwie 9,8% wszystkich rejestrowanych w bankomatach transakcji. Na przestrzeni kolejnych kwartałów ich liczba systematycznie rośnie (wykres nr 3.6).

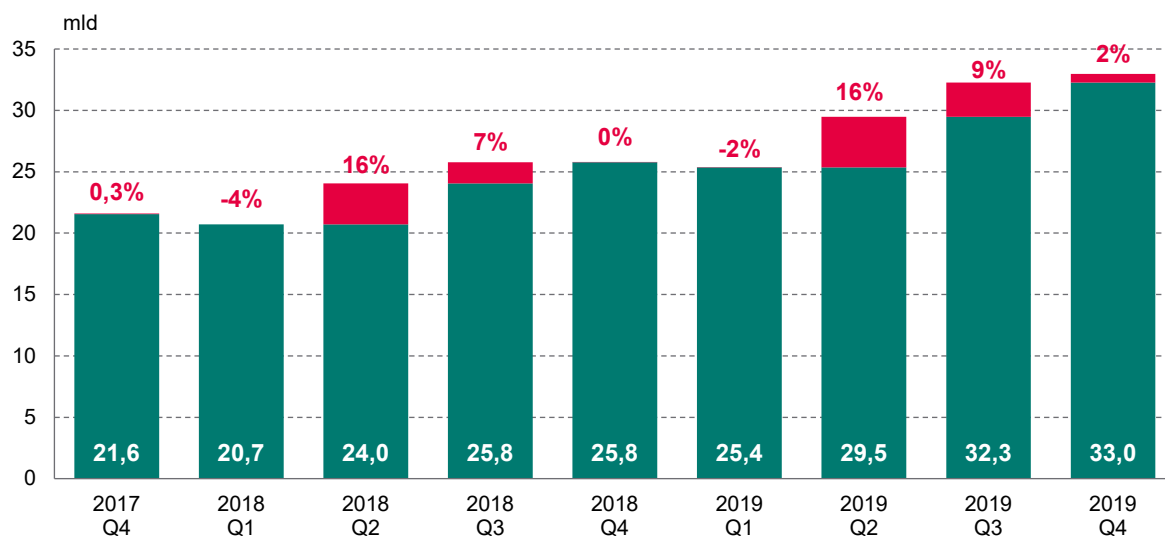
Wykres 3.6 Liczba (w mln) transakcji wpłaty gotówki przeprowadzanych w urządzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

Łączna wartość depozytów gotówkowych opiewała na kwotę 33 mld zł, czyli była w porównaniu do okresu poprzedzającego większa o 701 mln zł (wzrost o 2%). Warto zauważyć, że w okresie ostatnich dwóch lat wartość przeprowadzanych wpłat bankomatowych zwiększyła się o 53%. Wartość transakcji wpłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r. prezentuje wykres nr 3.7.

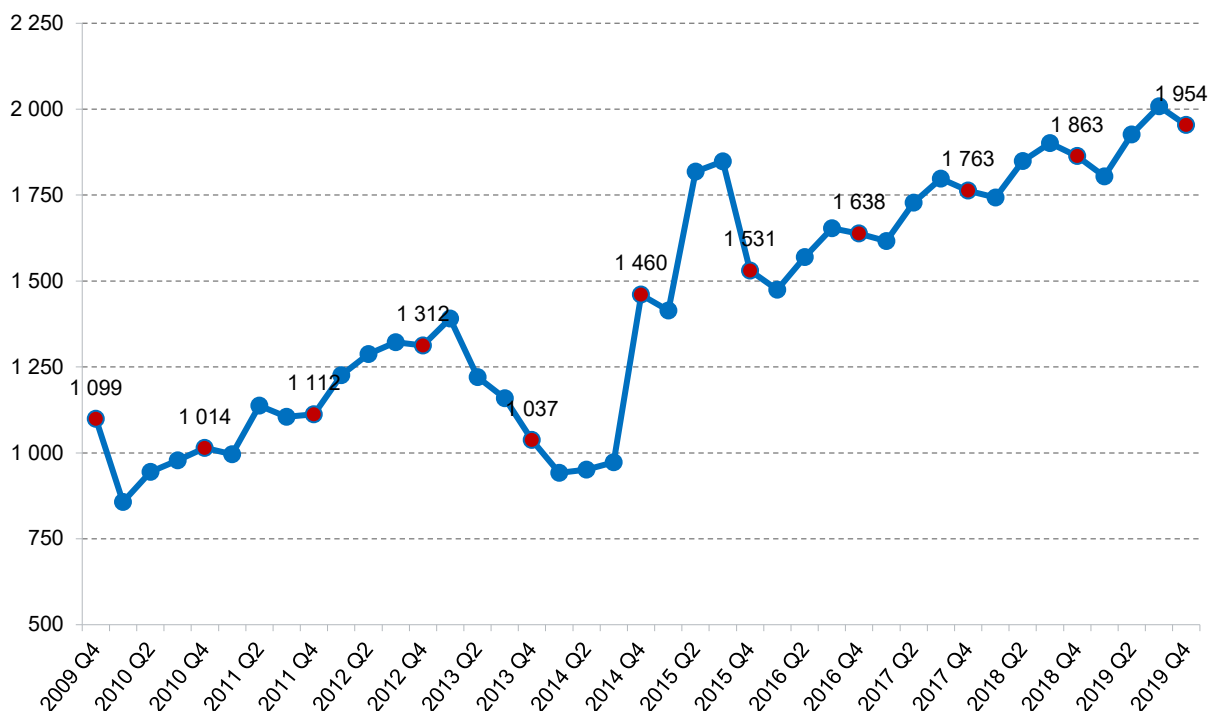
Wykres 3.7 Wartość (w mld zł) transakcji wpłaty gotówki przeprowadzanych w urządzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

W IV kwartale 2019 r. średnia wartość depozytu gotówkowego w urzędzeniu przyjmującym wpłaty wyniosła 1.954 zł, co w porównaniu z poprzednim okresem (2.008 zł) stanowi spadek o 3%. Średnią wartość pojedynczej wpłaty gotówkowej w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2009 r. prezentuje wykres nr 3.8.

Wykres 3.8 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wpłaty gotówkowej w urzędzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2009 r.

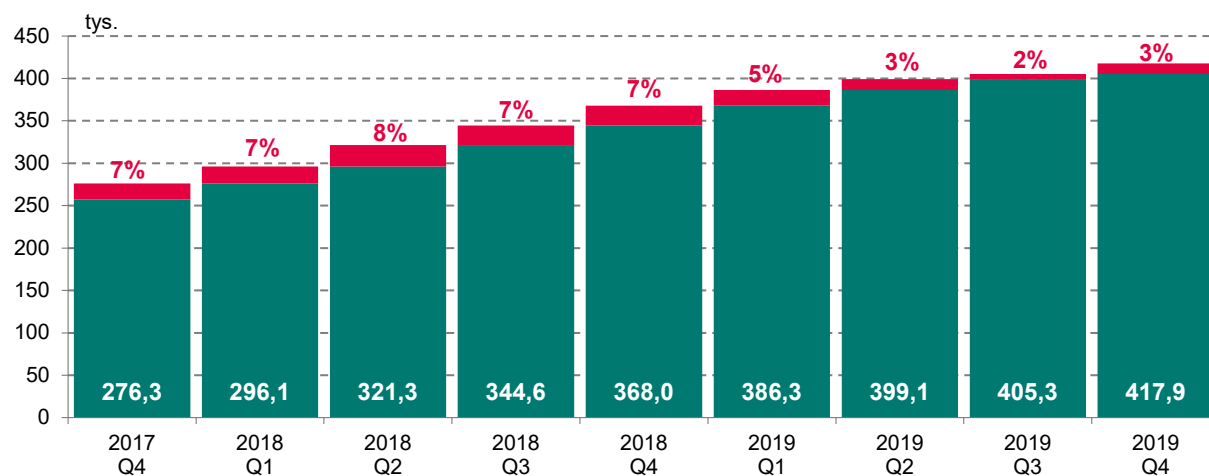

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

3.2. Akceptanci

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec grudnia 2019 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 417,9 tys. akceptantów. W IV kwartale 2019 r., w porównaniu do kwartału poprzedniego, liczba akceptantów zwiększyła się o 12,6 tys., co stanowiło wzrost o 3% (wykres nr 3.9). Liczba akceptantów w kolejnych kwartałach od kilku lat systematycznie rośnie. I tak, w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy liczba akceptantów zwiększyła się o 50 tys., co stanowiło wzrost o 13,6%.

Wykres 3.9 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

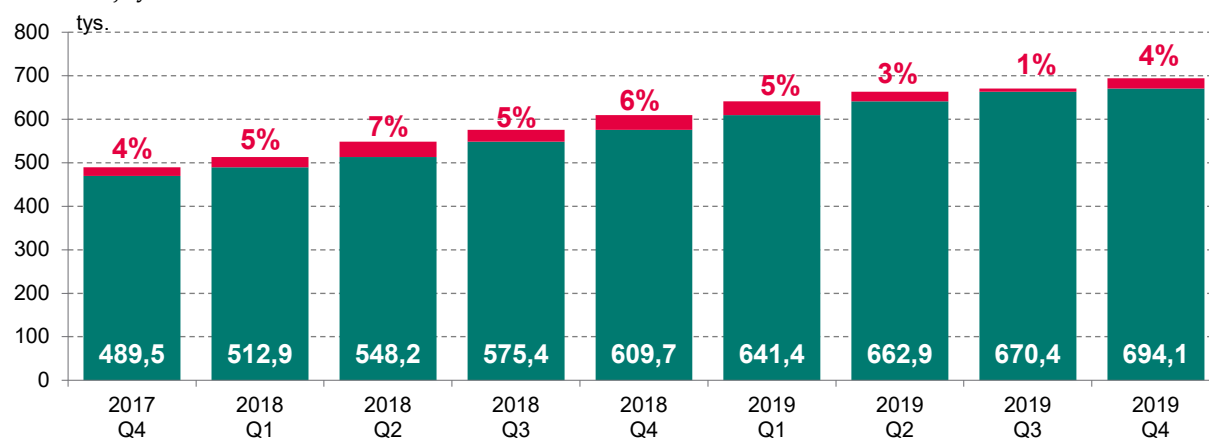

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

3.3. Punkty handlowo-usługowe

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec grudnia 2019 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 694,1 tys. punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności dokonywane przy użyciu kart płatniczych. W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba punktów handlowo-usługowych zwiększyła się o 23,7 tys. placówek, (co stanowi wzrost o 4%). Liczba punktów handlowo-usługowych rośnie nieustannie od kilku lat. Wzrost tego wskaźnika oznacza wzrost dostępności sieci akceptacji dla potencjalnych klientów posługujących się bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi. W ciągu ostatniego roku liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności zwiększyła się o 84,4 tys. nowych placówek, co oznacza wzrost o 14% (wykres nr 3.10).

Wykres 3.10 Liczba (w tys.) punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

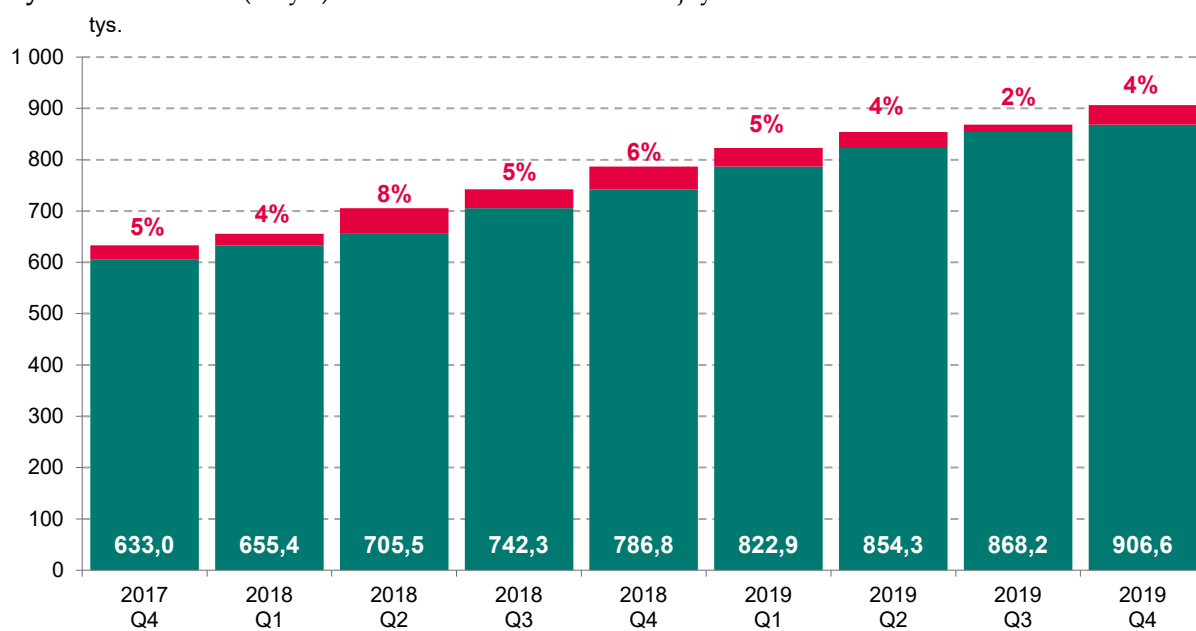
Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

3.4. Terminale POS

Na rynku akceptacji kart płatniczych zachodzą pozytywne zmiany, których odzwierciedleniem jest także systematyczny wzrost liczby terminali. Według danych przekazywanych przez agentów rozliczeniowych, na rynku polskim na koniec grudnia 2019 r. funkcjonowało łącznie 906,6 tys. terminali POS. W porównaniu do poprzedniego kwartału było ich więcej o 38,4 tys. szt., co oznacza wzrost o 4% (wykres nr 3.11). Na przestrzeni poprzednich 12 miesięcy liczba terminali POS na rynku polskim zwiększyła się o 119,7 tys. urządzeń, co stanowi wzrost o 15%.

Należy zauważyć, że wzrost sieci akceptacji następuje głównie poprzez rozpoczęcie akceptacji kart przez mniejszych akceptantów, na co niewątpliwie ma wpływ działalność Fundacji Polska Bezgotówkowa oferującej bezpłatne terminale płatnicze dla podmiotów, które dotychczas przyjmowały wyłącznie płatności gotówkowe.

Wykres 3.11 Liczba (w tys.) terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Warty podkreślenia jest fakt, że w Polsce wszystkie dostępne terminale są przystosowane do obsługi transakcji zbliżeniowych. Od marca 2019 r. w Polsce 100% terminali płatniczych posiada możliwość akceptacji transakcji zbliżeniowych.

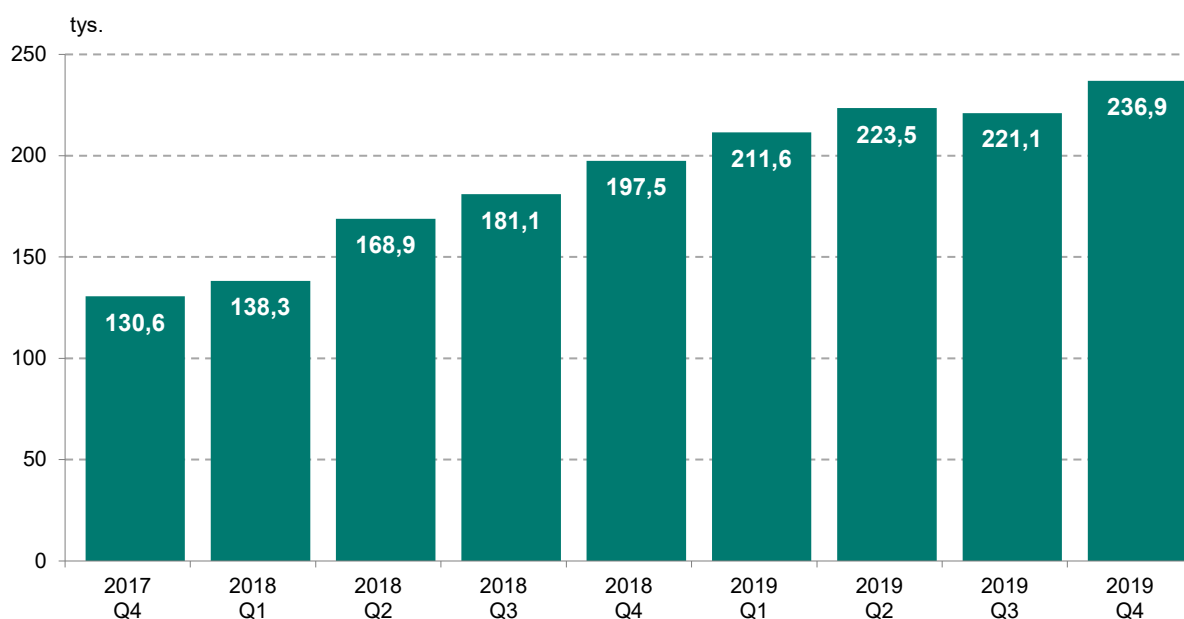
3.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (*cash back*)

Od roku 2006 na rynku polskim jest dostępna usługa *cash back*, która umożliwia posiadaczom kart wypłatę gotówki przy okazji płacenia za zakupy w placówce handlowej. Użytkownicy kart mogą

wypłacić dowolną kwotę w gotówce (dla kart Mastercard obowiązuje górny limit 500 zł, a dla kart VISA obowiązuje górny limit 300 zł) w ramach usługi *cash back*, niezależnie od wysokości transakcji bezgotówkowej dokonanej kartą.

Na koniec IV kwartału 2019 r. wypłatę sklepową (*cash back*) oferowało swoim klientom około 236,9 tys. placówek handlowych (sklepy i supermarkety, stacje benzynowe, hotele, salony prasowe i inne punkty handlowo-usługowe). Oznacza to, że w okresie IV kwartału 2019 r. liczba takich placówek zwiększyła się o 15,8 tys. punktów, co stanowi wzrost o 7% (wykres nr 3.12).

Wykres 3.12 Liczba (w tys.) placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (*cash back*) w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

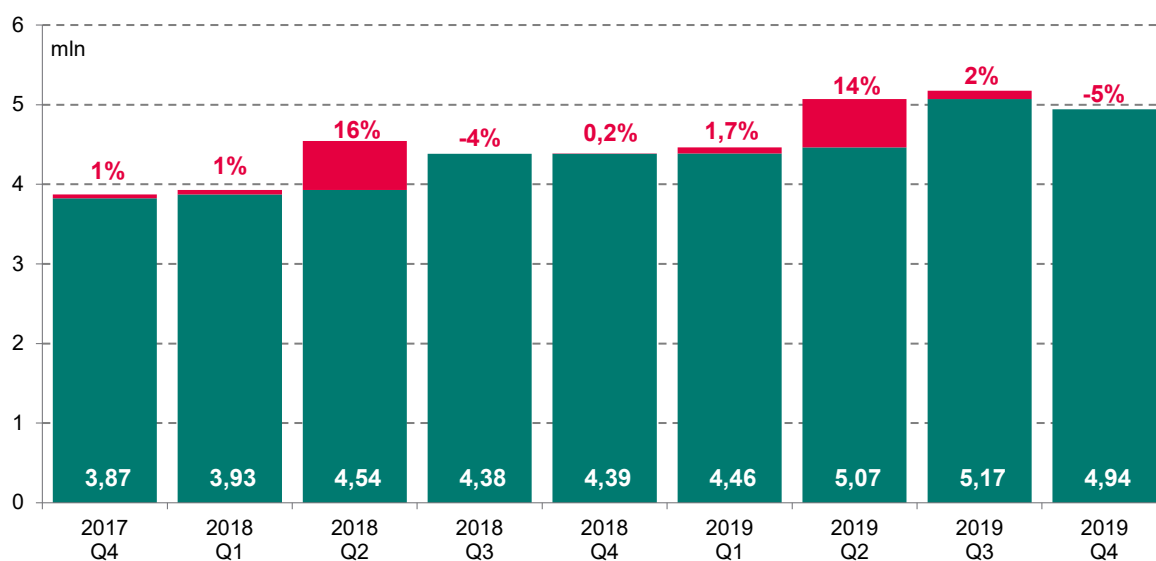

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Według danych uzyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych na rynku polskim, na koniec grudnia 2019 r. znajdowało się 313,1 tys. terminali przystosowanych do obsługi wypłat sklepowych. Oznacza to, iż na przestrzeni kwartału przybyło ich 23,3 tys. szt., co stanowi wzrost o 8%.

Na przestrzeni IV kwartału 2019 r. dokonano 4,9 mln wypłat sklepowych (*cash back*) i było ich o 233 tys. mniej niż poprzednim kwartale, co stanowiło spadek o 5% (wykres nr 3.13).

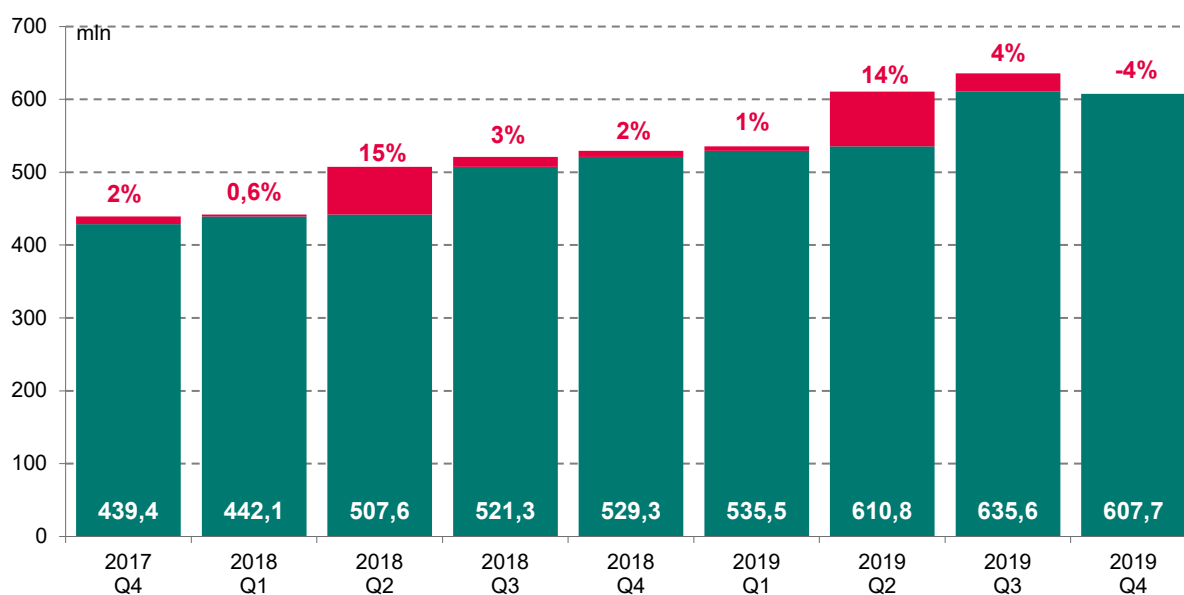
Wykres 3.13 Liczba (w mln) wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W IV kwartale 2019 r. wartość wypłat sklepowych wyniosła 607,7 mln zł, tj. o 27,9 mln zł mniej w porównaniu do poprzedniego kwartału, co stanowi spadek o 4% (wykres nr 3.14).

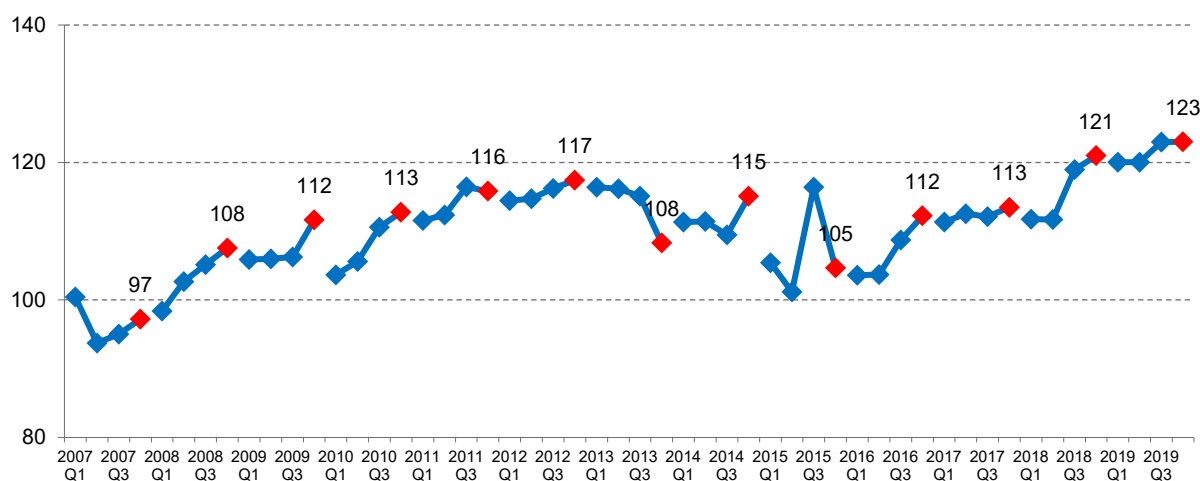
Wykres 3.14 Wartość (w mln zł) wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Średnia wartość pojedynczej transakcji wypłaty sklepowej dokonywanej przy użyciu karty wynosiła 123 zł (wykres nr 3.15). Na przestrzeni dłuższego okresu, wartość średnia wahała się w granicach od 94 zł do 123 zł. Rynek polski potwierdził prawidłowość, zaobserwowaną również na innych rynkach, iż wypłaty sklepowe są wykorzystywane przez klientów jako bieżące uzupełnienie płynności portfela. Można zatem potwierdzić, iż wypłata sklepowa (*cash back*) z założenia nie konkuruje z wypłatami dokonywanymi w bankomatach (średnia wartość wypłaty z bankomatu wynosi obecnie 573 zł).

Wykres 3.15 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wypłaty sklepowej (*cash back*) w kolejnych kwartałach od I kwartału 2007 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Zestaw podstawowych wskaźników charakteryzujących liczbę i wartość transakcji realizowanych przy użyciu kart płatniczych na rynku polskim zaprezentowano w tabelach zamieszczonych w załącznikach nr 1 - 7.

Dodatkowo, szczegółowe dane dotyczące kart płatniczych w Polsce na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat są publikowane na stronie www.nbp.pl w katalogu: System płatniczy > Dane i analizy > Karty płatnicze.

Opracowali:

Wojciech Krawczyk

Główny Specjalista, Wydział Analiz i Badań
Departament Systemu Płatniczego NBP

Radosław Kotkowski

Główny Specjalista, Wydział Analiz i Badań
Departament Systemu Płatniczego NBP

Załącznik 1. Liczba kart płatniczych

Tabela 1. Liczba kart płatniczych w III oraz IV kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA KART PŁATNICZYCH	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q4
Karty dla klientów indywidualnych	37 965 715	+ 262 601 ↗	+ 0,7 %	38 228 316
Udział %	90,2%			89,2%
Karty dla klientów biznesowych	4 149 388	+ 476 525 ↗	+ 11,5 %	4 625 913
Udział %	9,9%			10,8%
Karty debetowe	33 917 376	+ 452 439 ↗	+ 1,3 %	34 369 815
Udział %	80,5%			80,2%
Karty kredytowe	5 821 158	- 42 057 ↘	- 0,7 %	5 779 101
Udział %	13,8%			13,5%
Karty obciążeniowe	229 401	- 10 367 ↘	- 4,5 %	219 034
Udział %	0,5%			0,5%
Karty przedpłacone	2 147 168	+ 339 111 ↗	+ 15,8 %	2 486 279
Udział %	5,1%			5,8%
Karty z paskiem magnetycznym oraz mikroprocesorem	38 186 986	+ 171 629 ↗	+ 0,4 %	38 358 615
Udział %	90,7%			89,5%
Karty tylko z paskiem magnetycznym	1 881 629	+ 367 654 ↗	+ 19,5 %	2 249 283
Udział %	4,5%			5,3%
Karty wirtualne	1 557 755	+ 231 131 ↗	+ 14,8 %	1 788 886
Udział %	3,7%			4,2%
Karty tylko z mikroprocesorem EMV	484 207	- 28 356 ↘	- 5,9 %	455 851
Udział %	1,2%			1,1%
Karty z mikroprocesorem innym niż EMV	4 526	- 2 932 ↘	- 64,8 %	1 594
Udział %	0,01%			0,00%
OGÓŁEM:	42 115 103	+ 739 126 ↗	+ 1,8 %	42 854 229

Załącznik 2. Liczba transakcji kartami

Tabela 2. Liczba transakcji kartowych w III oraz IV kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA TRANSAKCJI KARTOWYCH	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q4
Kartami dla klientów indywidualnych	1 625 853 554	+ 11 856 196 ↗	+ 0,7 %	1 637 709 750
Udział %	96,6%			96,4%
Kartami dla klientów biznesowych	57 028 418	+ 3 939 195 ↗	+ 6,9 %	60 967 613
Udział %	3,4%			3,6%
Transakcje bezgotówkowe	1 508 186 406	+ 23 812 152 ↗	+ 1,6 %	1 531 998 558
Udział %	89,6%			90,2%
Transakcje gotówkowe	174 695 566	- 8 016 761 ↘	- 4,6 %	166 678 805
Udział %	10,4%			9,8%
Transakcje w kraju	1 597 546 589	+ 19 400 262 ↗	+ 1,2 %	1 616 946 851
Udział %	94,9%			95,2%
Transakcje poza krajem	85 335 383	- 3 604 871 ↘	- 4,2 %	81 730 512
Udział %	5,1%			4,8%
Karty debetowe	1 547 556 770	+ 17 896 057 ↗	+ 1,2 %	1 565 452 827
Udział %	92,0%			92,2%
Karty kredytowe	125 967 948	- 3 490 445 ↘	- 2,8 %	122 477 503
Udział %	7,5%			7,2%
Karty obciążeniowe	2 784 072	+ 31 681 ↗	+ 1,1 %	2 815 753
Udział %	0,2%			0,2%
Karty przedpłacone	6 573 182	+ 1 358 098 ↗	+ 20,7 %	7 931 280
Udział %	0,4%			0,5%
OGÓŁEM:	1 682 881 972	+ 15 795 391 ↗	+ 0,9 %	1 698 677 363
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	39,96		↘	39,64

Załącznik 3. Wartość transakcji kartami

Tabela 3. Wartość transakcji kartowych w III oraz IV kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

WARTOŚĆ TRANSAKCJI KARTOWYCH (zł)	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q4
Kartami dla klientów indywidualnych	178 453 575 530	+ 210 674 964 ↗	+ 0,1 %	178 664 250 494
Udział %	85,5%			84,7%
Kartami dla klientów biznesowych	30 270 227 945	+ 2 053 598 737 ↗	+ 6,8 %	32 323 826 682
Udział %	14,5%			15,3%
Transakcje bezgotówkowe	96 943 789 558	+ 4 582 790 306 ↗	+ 4,7 %	101 526 579 864
Udział %	46,5%			48,1%
Transakcje gotówkowe	111 780 013 917	- 2 318 516 605 ↘	- 2,1 %	109 461 497 312
Udział %	53,6%			51,9%
Transakcje w kraju	195 255 357 660	+ 3 379 959 224 ↗	+ 1,7 %	198 635 316 884
Udział %	93,6%			94,2%
Transakcje poza krajem	13 468 445 815	- 1 115 685 524 ↘	- 8,3 %	12 352 760 291
Udział %	6,5%			5,9%
Karty debetowe	193 208 522 926	+ 1 883 704 916 ↗	+ 1,0 %	195 092 227 842
Udział %	92,6%			92,5%
Karty kredytowe	13 516 515 974	+ 180 853 069 ↗	+ 1,3 %	13 697 369 043
Udział %	6,5%			6,5%
Karty obciążeniowe	1 035 548 498	+ 20 600 365 ↗	+ 2,0 %	1 056 148 863
Udział %	0,5%			0,5%
Karty przedpłacone	963 216 077	+ 179 115 351 ↗	+ 18,6 %	1 142 331 428
Udział %	0,5%			0,5%
OGÓŁEM:	208 723 803 475	+ 2 264 273 701 ↗	+ 1,1 %	210 988 077 176
Średnia wartość pojedynczej transakcji	124,03	↗		124,21

Załącznik 4. Bezgotówkowe oraz gotówkowe transakcje kartami płatniczymi

Tabela 4. Transakcje kartowe bezgotówkowe oraz gotówkowe w III oraz IV kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q4
TR. KARTOWE BEZGOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	1 508 186 406	+ 23 812 152 ↗	+ 1,6 %	1 531 998 558
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	89,6%			90,2%
w tym:				
Urządzenia akceptujące karty płatnicze	1 438 029 557	+ 16 803 551 ↗	+ 1,2 %	1 454 833 108
Card not present	70 156 849	+ 7 008 601 ↗	+ 10,0 %	77 165 450
w tym:				
Transakcje w kraju	1 427 120 955	+ 26 542 898 ↗	+ 1,9 %	1 453 663 853
Transakcje poza krajem	81 065 451	- 2 730 746 ↘	- 3,4 %	78 334 705
Wartość transakcji	96 943 789 558	+ 4 582 790 306 ↗	+ 4,7 %	101 526 579 864
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	46,5%			48,1%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	35,81		↘	35,75
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	64,28		↗	66,27
TR. KARTOWE GOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	174 695 566	- 8 016 761 ↘	- 4,6 %	166 678 805
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	10,4%			9,8%
w tym:				
Bankomaty (wyплаты)	158 915 633	- 7 637 516 ↘	- 4,8 %	151 278 117
Kasy banku (wyплаты)	677 266	- 2 151 ↘	- 0,3 %	675 115
Wyплаты sklepowe (cash back)	5 173 617	- 233 469 ↘	- 4,5 %	4 940 148
Inne	9 929 050	- 143 625 ↘	- 1,4 %	9 785 425
w tym:				
Transakcje w kraju	170 425 634	- 7 142 636 ↘	- 4,2 %	163 282 998
Transakcje poza krajem	4 269 932	- 874 125 ↘	- 20,5 %	3 395 807
Wartość transakcji	111 780 013 917	- 2 318 516 605 ↘	- 2,1 %	109 461 497 312
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	53,6%			51,9%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	4,15		↘	3,89
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	639,86		↗	656,72

Załącznik 5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Tabela 5. Płatności zbliżeniowe kartami płatniczym - liczba kart, liczba transakcji oraz wartość transakcji (według danych otrzymanych od banków) oraz infrastruktura terminali płatniczych przystosowanych do płatności zbliżeniowych (według danych otrzymanych od agentów rozliczeniowych) w III oraz IV kwartale 2019 r.

	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q4
PŁATNOŚCI ZBLIŻENIOWE KARTAMI PŁATNICZYMI				
Liczba kart z funkcją zbliżeniową	36 239 651	+ 906 685 ↗	+ 2,5 %	37 146 336
Udział % kart zbliżeniowych w rynku	86,0%		↗	86,7%
Liczba terminali zbliżeniowych *)	868 177	+ 38 387 ↗	+ 4,4 %	906 564
Udział % terminali zbliżeniowych w rynku *)	100,0%		—	100,0%
Liczba transakcji zbliżeniowych	1 242 565 713	+ 27 431 472 ↗	+ 2,2 %	1 269 997 185
Udział % transakcji zbliżeniowych w tr. bezgotówkowych	88,8%		↗	89,4%
Wartość transakcji zbliżeniowych	66 369 410 145	+ 4 679 448 941 ↗	+ 7,3 %	71 197 635 270
Udział % transakcji zbliżeniowych w tr. bezgotówkowych	80,4%		↗	81,4%
Średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej (zł)	53,41		↗	56,06

Załącznik 6. Transakcje bankomatowe oraz wypłaty sklepowe (cash back)

Tabela 6. Transakcje bankomatowe (według danych od operatorów bankomatów) oraz wypłaty sklepowe cash back (według danych od wydawców kart) w III oraz IV kwartale 2019 r.

	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q4
TRANSAKcje W BANKOMATACH				
Liczba bankomatów*)	22 593	+ 127 ↗	+ 0,6 %	22 720
Liczba transakcji	178 539 836	- 6 484 929 ↘	- 3,6 %	172 054 907
Wartość transakcji (w zł)	122 941 816 729	- 1 035 061 083 ↘	- 0,8 %	121 906 755 646
Średnia wartość transakcji (zł)	689	↗		709
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedynczy bankomat	85,90	↘		82,31
WPŁATY GOTÓWKI				
Liczba wpłatomatów**)	8 028	+ 190 ↗	+ 2,4 %	8 218
Liczba wpłat we wpłatomacie**)	16 064 242	+ 804 943 ↗	+ 5,0 %	16 869 185
Wartość wpłat we wpłatomacie**)(w zł)	32 259 862 172	+ 700 791 665 ↗	+ 2,2 %	32 960 653 837
Średnia wartość wpłaty we wpłatomacie**)(w zł)	2 008	↘		1 954
Średnia dzienna liczba wpłat przypadająca na pojedynczy wpłatomat**)	21,75	↘		22,31
WYPŁATY GOTÓWKI				
Liczba wypłat w bankomacie*)	162 357 129	- 7 288 251 ↘	- 4,5 %	155 068 878
Wartość wypłat w bankomacie*)(w zł)	90 644 253 718	- 1 729 689 247 ↘	- 1,9 %	88 914 564 471
Średnia wartość wypłaty w bankomacie*)(zł)	558	↗		573
Średnia dzienna liczba wypłat przypadająca na pojedynczy bankomat*)	78,11	↘		74,19
Wypłaty sklepowe (cash back) wg danych od agentów rozliczeniowych				
Liczba placówek handlowo-usługowych	221 070	+ 15 836 ↗	+ 7,2 %	236 906
Liczba terminali	289 785	+ 23 322 ↗	+ 8,0 %	313 107
Liczba transakcji	5 173 617	- 233 469 ↘	- 4,5 %	4 940 148
Wartość transakcji (zł)	635 635 836	- 27 912 130 ↘	- 4,4 %	607 723 706
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	123,9	↘		123,0

*) bankomat rozumiany jako: 1) urządzenie umożliwiające jedynie wypłatę gotówki bądź 2) recyklery, czyli urządzenie umożliwiające zarówno wypłatę, jak i wpłatę gotówki

**) wpłatomat rozumiany jako: 1) urządzenie umożliwiające jedynie wpłatę gotówki bądź 2) recyklery, czyli urządzenie umożliwiające zarówno wypłatę, jak i wpłatę gotówki

Załącznik 7. Rynek akceptacji kart płatniczych wg danych od agentów rozliczeniowych

Tabela 7. Wykorzystanie elektronicznych instrumentów płatniczych w III oraz IV kwartale 2019 r. (według danych przekazanych przez agentów rozliczeniowych)

RYNEK KART PŁATNICZYCH	2019 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q4
RYNEK AKCEPTACJI KART PŁATNICZYCH				
Liczba akceptantów	405 282	+ 12,6 tys.	↗ + 3%	417 861
Liczba punktów handlowo-usługowych	670 406	+ 23,7 tys.	↗ + 4%	694 136
Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instr. płatnicze	868 177	+ 38,4 tys.	↗ + 4%	906 564
Liczba transakcji	1 458 716 170	+ 24,5 mln	↗ + 2%	1 483 263 219
Wartość transakcji (zł)	89 713 260 017	+ 4,4 mld	↗ + 5%	94 131 208 724
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	61,5		↗ + 3%	63,5
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedyncze urządzenie akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze	18,3		↘ - 3%	17,8
TERMINALE POS				
Liczba akceptantów	378 314	+ 11,4 tys.	↗ + 3%	389 689
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	621 289	+ 21,5 tys.	↗ + 3%	642 827
Liczba urządzeń	868 177	+ 38,4 tys.	↗ + 4%	906 564
Liczba transakcji	1 425 711 480	+ 19,1 mln	↗ + 1%	1 444 814 451
Wartość transakcji (zł)	85 508 815 910	+ 4,0 mld	↗ + 5%	89 508 642 744
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	60,0		↗ + 3%	62,0
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na terminal	17,8		↘ - 3%	17,3
PŁATNOŚCI W INTERNECIE				
Liczba akceptantów	26 968	+ 1,2 tys.	↗ + 5%	28 172
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	49 117	+ 2,2 tys.	↗ + 2%	51 309
Liczba transakcji	28 393 384	+ 5,3 mln	↗ + 11%	33 739 453
Udział% transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	1,95%		↗ + 17%	2,27%
Wartość transakcji (zł)	3 565 931 351	+ 406 mln	↗ + 7%	3 971 466 668
Udział% transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	3,97%		↗ + 6%	4,22%
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	126		↘ - 6%	118
Średnia dzienna liczba transakcji	308 624		↗ + 19%	366 733

Spis wykresów

Wykres 1.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od 2004 r. ...	3
Wykres 1.2 Liczba kart płatniczych aktywnych (w mln szt.) oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie kart wyemitowanych w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	4
Wykres 1.3 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec III i IV kwartału 2019 r.	4
Wykres 1.4 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec III i IV kwartału 2019 r.	5
Wykres 1.5 Liczba kart debetowych (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	6
Wykres 1.6 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	7
Wykres 1.7 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2018 r.	8
Wykres 1.8 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	8
Wykres 1.9 Liczba kart przedpłaconych (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	9
Wykres 1.10 Struktura kart w podziale na technologię zapisu danych w III i IV kwartale 2019 r.	10
Wykres 1.11 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	10
Wykres 1.12 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym (w mln szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	11
Wykres 1.13 Liczba (w mln szt.) wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	12
Wykres 2.1 Liczba (w mln) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	13
Wykres 2.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w III i IV kwartale 2019 r.	14
Wykres 2.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2018 r. oraz IV kwartale 2019 r.	15
Wykres 2.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	15
Wykres 2.5 Udział wartości transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2018 r. oraz IV kwartale 2019 r.	16
Wykres 2.6 Liczba (w mld) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	17
Wykres 2.7 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	18
Wykres 2.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.	19
Wykres 2.9 Liczba (w mld szt.) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	20

Wykres 2.10 Wartość (w mld zł) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	20
Wykres 2.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2004 r.	21
Wykres 2.12 Liczba (w mln) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	22
Wykres 2.13 Wartość (w mld zł) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	22
Wykres 2.14 Liczba (w mln szt.) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz ich udział w liczbie wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	23
Wykres 2.15 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz ich udział w wartości wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	24
Wykres 2.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2015 r.....	25
Wykres 3.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	26
Wykres 3.2 Liczba urządzeń umożliwiających wpłatę gotówki na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.	27
Wykres 3.3 Liczba (w mln) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	28
Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	28
Wykres 3.5 Średnia wartość (w zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2009 r.....	29
Wykres 3.6 Liczba (w mln) transakcji wpłaty gotówki przeprowadzanych w urządzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	30
Wykres 3.7 Wartość (w mld zł) transakcji wpłaty gotówki przeprowadzanych w urządzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.	30
Wykres 3.8 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wpłaty gotówkowej w urządzeniach umożliwiających dokonanie depozytu w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2009 r.....	31
Wykres 3.9 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r...	32
Wykres 3.10 Liczba (w tys.) punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.....	32
Wykres 3.11 Liczba (w tys.) terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od IV kwartału 2017 r.....	33
Wykres 3.12 Liczba (w tys.) placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	34
Wykres 3.13 Liczba (w mln) wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od IV kwartału .	35
Wykres 3.14 Wartość (w mln zł) wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2017 r.....	35
Wykres 3.15 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wypłaty sklepowej (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od I kwartału 2007 r.	36

www.nbp.pl

